

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. november 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2019. december 11. napján kihirdette a következő

Í T É L E T T:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt az I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2019. február 1. napján kihirdetett 22.B.782/2016/138. számú ítéletét I. r., III. r., IV. r., V. r. vádlottak tekintetében megváltoztatja.

I. r. vádlottra kiszabott pénzbüntetés napi tételének összegét 20.000 (húszezer) forintra - így összesen 4.000.000 (négymillió) forintra súlyosítja.

A börtönbüntetést szabadságvesztésként tekinti kiszabottnak.

III. r. vádlottat 200 (kettőszáz) napi tétel számú, 10.000 (tízezer) forint napi tétel összegű 2.000.000 (kettőmillió) forint pénzbüntetésre és 5 (öt) év gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától eltiltásra is ítéli.

IV. r. vádlott vonatkozásában a hamis magánokirat felhasználásának vétségénél a bűnsegédi elkövetésre utalást mellőzi, és 3 (három) évre a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától eltiltásra is ítéli.

V. r. vádlottnál az 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetettét a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés b) pontja szerint minősíti.

A vádlottat 100 (egyszáz) napi tétel számú, 3000 (három) ezer forint napi tétel összegű, összesen 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetésre és 3 (három) év gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától eltiltásra is ítéli.

Ha III. r. és V. r. vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egy havi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Amennyiben a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását rendelték el, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részéből a 2017. február 13., 16., 17.-i tárgyalási napokra utalást mellőzi, míg további tárgyalási napként tünteti fel a 2018. november 12. és 2019. január 21.-i időpontokat.

III. r. vádlott esetében az ítélet 4. oldal 5. bekezdésében dőlt betűvel írt felmentő rendelkezést mellőzi.

Az V. r. vádlott neve helyesen ...

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A Fővárosi Törvényszék a 2019. február 1. napján kihirdetett 22.B.782/2016/38. számú ítéletével

I.r. vádlottat költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (5) bekezdés b/ pont) és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk.345.§) miatt - halmazati büntetésül - 2 év börtönbüntetésre és 200 napi tétel, 10.000 Ft napi tétel összegű, 2.000.000 Ft pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztésvégrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

II.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (5) bekezdés b/ pont), bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (4) bekezdés b/ pont), közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (3) bekezdés b/ pont) és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk.345.§) miatt - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 100 napi tétel, 5.000 Ft napi tétel összegű, 500.000 Ft pénzbüntetésre ítélte.

Elrendelte a Debreceni Járásbíróság 43.B.1010/2009/165. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hónap börtönbüntetés végrehajtását.

III.r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (5) bekezdés b/ pont), bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (4) bekezdés b/ pont), közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (3) bekezdés b/ pont) és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk.345.§) miatt - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

IV.r. vádlottat költségvetési csalás bűntette (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (3) bekezdés b/ pont) és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk.345.§) miatt - halmazati büntetésül - 10 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette.

V. r. vádlottat 2 rb. költségvetési csalás bűntette, melyből 1 rb-t bűnsegédként követett el (Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (4) bekezdés b/ pont) és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk.345.§) miatt - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

VI.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntette (Btk.342.§ (1) bekezdés c/ pont) miatt 2 évre próbára bocsátotta.

A szabadságvesztések végrehajtási fokozatát I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottak esetében börtönben határozta meg és úgy rendelkezett, hogy - a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt vádlottak a végrehajtás elrendelése esetén - a büntetésük 2/3-ad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére meghatározta annak szabadságvesztésre történő mikénti átváltoztatását.

Ellenben

I.r. vádlottat 3 rb. - melyből 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontja (4) bekezdés b/ pontja szerint és 2 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontja és a (3) bekezdés b/ pontja szerint minősül - bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette,

II.r. vádlottat 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (3) bekezdés b/ pont szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette,

III.r. vádlottat 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (3) bekezdés b/ pont szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette,

IV.r. vádlottat 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pont (4) bekezdés b/ pont szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Cég1 gazdasági társasággal szemben 75.484.805 Ft vagyonekhozást alkalmazott és ezen összeg erejéig cég1 bank1-nél vezetett számlái „lefoglalását” fenntartotta, míg a fenti összeget meghaladóan azt megszüntette és cég1 képviselőjének rendelkezésére bocsátotta.

Egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat 1.058.800 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottak terhére **az ügyész** jelentett be fellebbezést az alábbiak szerint:

I.r. vádlott esetében további 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és a (4) bekezdés b/ pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében és 2 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és a (3) bekezdés b/ pontja szerint minősülő nagy vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében is indítványozta a bűnösség megállapítását, a kiszabott szabadságvesztés tartamának felemelését, közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabását és a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától határozott időre történő eltiltását kérte.

II.r. vádlott esetében a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelését indítványozta.

III.r. vádlottnál a bűnösségének további 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és a (3) bekezdés b/ pontja szerint minősülő nagy vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében történő megállapítását, a kiszabott szabadságvesztés tartamának felemelését, közügyektől eltiltás mellékbüntetés és pénzbüntetés kiszabását, a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától határozott időre történő eltiltását indítványozta.

IV.r. vádlott esetében bűnösségének további 1 rb. a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontjába ütköző és a (4) bekezdés b/ pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében történő megállapítását, szabadságvesztés büntetésének és a próbaidő tartamának felemelését, pénzbüntetés kiszabását és a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától határozott időre eltiltását indítványozta.

V.r. vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztés és a próbaidő tartamának felemelésére, pénzbüntetés kiszabására és a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától határozott időre történő eltiltására tett indítványt.

I.r. vádlott és védője a tényállás téves megállapítása, téves ténybeli következtetés és a bűnösség megállapítása miatt;

II.r. vádlott védője a tényállás megalapozatlansága, téves következtetések és a bűnösség megállapítása miatt felmentésért, illetve enyhítésért;

III.r. és V.r. vádlottak védője mindkét vádlott vonatkozásában a tényállás téves megállapítása, helytelen ténybeli következtetés és a bűnösség megállapítása miatt;

IV.r. vádlott teljes felmentés végett jelentett be fellebbezést. **Védője** megalapozatlanság, téves tényállás-megállapítás miatt felmentésért fellebbezett.

Az elsőfokú bíróság ítélete VI.r. vádlott tekintetében 2019. február 5. napján jogerőre emelkedett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.362/2019/9. számú átiratában az ügyészi fellebbezést szűkített körben, csak I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottak büntetéseinek súlyosítása végett tartotta fenn.

Bejelentette a fellebbviteli főügyészség, hogy nyilvános ülés kitűzése esetén azon nem kíván részt venni.

Álláspontja szerint a bejelentett védelmi fellebbezések tartalmára figyelemmel a felülbírálat teljesskörű (Be.590.§ (1) bekezdés).

Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul betartotta. Nem sértett törvényt akkor sem, amikor az új Be. hatályba lépését követően is egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban folytatta az ügy tárgyalását és hozott ítéletet, mert a Be.868.§ (2) bekezdése szerinti átmeneti rendelkezés értelmében az eljárást a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság folytatja, ha az ügy az új Be. hatályba lépése előtt a bírósághoz megérkezett.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges és lehetséges körben felderítette. A rendelkezésre álló bizonyítékokat összegyűjtötte, beszerzésük törvényességét megvizsgálta és helytállóan jutott arra az álláspontra, hogy a titkos adatszerzés felhasználásának törvényi feltételei I.r. vádlott vonatkozásában a 2014. szeptember 5. napját követő időszakra nézve nem állnak fenn, ezért az ezt követően gyűjtött adatokat a bizonyítékok köréből kirekesztette.

A rendelkezésre álló bizonyítékokat az elsőfokú bíróság irathűen bemutatta, azokat okszerűen értékelte és e tevékenységéről részletesen számot is adott. Messzemenőig figyelemmel volt a Be.7.§ (4) bekezdésében írt alapelvre, kétséget kizáróan nem bizonyított tény a vádlottak terhére nem értékelt.

A megállapított tényállás nem szenved a megalapozatlanságot eredményező hibák, hiányosságok egyikében sem (Be.591.§ (1) bekezdés), így azt felülbírálatra alkalmasnak tartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból okszerűen következtetett I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottak bűnösségére és cselekményeik minősítését is döntő részben törvényesnek ítélte.

Véleménye szerint csupán V.r. vádlott Áfa adónemet érintő költségvetési csalás büntettét megvalósító cselekményének minősítése nem felel meg mindenben a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

Az irányadó tényállás szerint I.r. vádlott a cég2 által kibocsátott fiktív számlák befogadásával 2013. és 2014. évekre vonatkozóan 99.660.470 forinttal csökkentette jogosulatlanul az Áfa fizetési kötelezettségét, amihez II.r., III.r. és V.r. vádlottak nyújtottak részére bűnsegélyt.

A vagyoni hátrány összegére figyelemmel ez a cselekmény a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontjában meghatározott és az (5) bekezdés b/ pontja szerint minősülő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette, amit az V.r. vádlott bűnsegédként követett el.

Az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket hiánytalanul feltárta, de azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte.

I.r. vádlottnál az enyhítő és súlyosító körülmények hozzávetőleges egyensúlya mellett indokolatlannak látta az enyhítő rendelkezés (Btk.82.§ (2) bekezdés b/ pont) maximális kihasználását, következésképpen a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztését is. A vele szemben kiszabott pénzbüntetést a terhére megállapított bűncselekmény tárgyi súlya mellett a napi tételek számát illetően éppúgy súlytalannak tartotta, mint a jövedelmi, vagyoni viszonyaira tekintettel az egy napi tétel összegének meghatározását is.

II.r. vádlott vonatkozásában a súlyosító körülmények nagyobb számára és nyomatékára figyelemmel az enyhítő rendelkezések maximális kihasználását szintén nem látta indokolhatónak.

III.r. vádlott vonatkozásában feltárt bűnösségi körülmények a súlyosító körülmények túlsúlyát mutatják. Nála is indokolatlannak látta az enyhítő rendelkezések teljes kihasználását, illetőleg a szabadságvesztés bármely csekély mértékű súlyosítása mellett törvénysértőnek látta annak felfüggesztését.

III.r. vádlott a terhére megállapított bűncselekményeket haszonszerzés végett követte el, megfelelő jövedelemmel, vagyonnal rendelkezik, így vele szemben nem tartotta mellőzhetőnek a pénzbüntetés kiszabását sem (Btk.50.§ (2) bekezdés).

IV.r. és V.r. vádlottak vonatkozásában a bűnelkövetésben játszott kisebb szerepükre, illetőleg az ítélet belső arányaira figyelemmel a szabadságvesztésük felfüggesztését nem kifogásolta, de a büntetési célok eléréséhez mind a szabadságvesztés, mind a próbaidő tartamának felemelését látta szükségesnek.

I.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottaknál a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának a Btk.52.§ (1) bekezdés b/ pontjában írt feltétele fennáll, így velük szemben a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától határozott időre történő eltiltásukat tartotta szükségesnek.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.606.§ (1)(4) bekezdése alapján változtassa meg:

V.r. vádlott Áfa adónemre elkövetett költségvetési csalás büntetést megvalósító cselekményét a Btk.396.§ (1) bekezdés a/ pontja és az (5) bekezdés b/ pontja szerint minősítse;

I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést lényeges tartamban súlyosítsa;

I.r. és III.r. vádlottak vonatkozásában a felfüggesztő rendelkezést mellőzze, őket a közügyek gyakorlásától is tiltsa el;

IV.r. és Ede V.r. vádlottaknál a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét is emelje fel;

II.r. vádlottal szemben a közügyektől eltiltás tartamát is súlyosítsa;

I.r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tételeinek számát és az egy napi tétel összegét is súlyosítsa;

III.r., IV.r. és V.r. vádlottakkal szemben pénzbüntetést is szabjon ki;

I.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottakat a gazdasági társaság vezető tisztségének gyakorlásától meghatározott időre tiltsa el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

I.r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indoklásában elsődlegesen azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Be. 604.§ (1) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg és az I.r. vádlottat mentse fel.

Másodlagos indítványában a Be. 604.§ (1) bekezdés c)-cb) pontja alapján a Be. 609.§ (1) bekezdése szerint a (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta, mivel a vádlott bűnösségének megállapítása tekintetében az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy e miatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A megváltoztatást célzó indítványát arra alapozta, hogy a megállapított tényállás részben ellentétes az iratok tartalmával, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, indokolási kötelezettségének nem tett teljeskörűen eleget, mérlegelési tevékenységéről nem teljeskörűen adott számot, így nem adta magyarázatát annak, hogy a bizonyítékok miként alkotnak olyan zárt logikai láncot, melyből kétséget kizáróan következik a terhelt büntetőjogi felelőssége.

Azt, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékeléséről csak részben adott számot, a másodfokú eljárásban az okiratok és a vallomások alapján kiküszöbölhetőnek ítélte.

Több téves, iratellenes megállapítás tényállásból történő kirekesztését, illetőleg a tényállás módosítását indítványozta több pontos is az alábbiak szerint:

Az ítélet 19. oldal utolsó bekezdéséből rekessze ki azt, hogy I.r. vádlott tisztában lett volna az idézett dolgokkal, mivel erre vonatkozó adat az eljárásban nem merült fel, a tanúk, az okiratok és a vádlott vallomása alapján is az állapítható meg, hogy I.r. vádlott legkorábban 2014 őszéig biztosan nem tudott arról, hogy a cég2-vel kapcsolatosan bármi jogszerűtlenség lenne.

Az ítélet 20. oldal helyesen 5. bekezdés utolsó mondatát tartotta megalapozatlannak, mivel a tanúvallomások, okiratok és a semmivel nem cáfolt vádlotti vallomások is azt állítják, hogy üzemanyagra ment az a készpénz, amit cég1 részére cég2 átadott. Ezt indítványozta a tényállás megváltoztatásával rögzíteni.

Az ítélet 25. oldal helyesen 6. bekezdését is alaptalannak és iratellenesnek ítélte meg, a cég2 számláiban szereplő áfa véleménye szerint levonható volt, annak levonása jogszerűen történt, mivel I.r. vádlott bűnös tudattartalma nem került az eljárás során bizonyításra. Indítványozta kirekeszteni az ezzel kapcsolatos részt.

A 31. oldal 1-2. bekezdését is kérte kirekeszteni, tekintettel arra, hogy I.r. vádlott bűnös tudattartalma nem volt megállapítható.

A 63. oldal 3. bekezdéséből azt a részt, hogy „legalábbis eshetőleges szándékkal tudomással vette a vádlottak magatartását”, továbbá a 4. bekezdésből azt a részt, hogy „tisztában kellett lennie azzal,

hogy szabálytalanul működik az üzleti partnere” mellőzni indítványozta arra figyelemmel, hogy mindez önmagában nem bizonyít szándékos tudattartalmat, hogy az I.r. vádlott tisztában volt bármivel is, nem bizonyosodott be, e körben eshetőleges szándék sem állapítható meg.

I.r. vádlott tudattartalma tekintetében sem az egyenes, sem az eshetőleges szándék nem került bizonyításra és a vádlott súlyos gondatlansága sem merülhetett fel.

Az elsőfokú bíróság a vádlott tudattartalmát alapvetően tanúl nyomozati vallomására alapozta, melyből az ítélet 47. oldal 4. bekezdését idézte, miszerint „a szerződés megkötésekor tisztában voltak azzal, hogy a járulékok nem lesznek megfizetve, mert a járulékokra és a személyi jövedelemadóra nem marad pénz”.

Bár jelen ügy tárgyát járulékok és a személyi jövedelemadó már nem képezi, az elsőfokú bíróság mégis ebből a mondattöredékből igyekezett alátámasztani a vádlott bűnösségét. Az idézetből azonban lemaradt egy szó, ami teljesen más jelentésűvé teszi a mondatot. Idézte Kázmér János tanú 2015. február 4.-i nyomozati vallomását. Az idézet szerint ez a bizonyos szó az alvállalkozó volt. Így az idézet mondat szerint az alvállalkozó, tehát cég2, cég3, illetve ennek vezetői tudtak arról, hogy mi volt a háttérben. A tanú nem mondta azt, hogy I.r. vádlott tudott volna bármilyen szabálytalanságról. Azt sem mondta, hogy I.r. vádlott az elejétől fogva tudta volna, hogy gond van a céggel. Ezt követően pedig semmi jel nem utalt arra, hogy az új vállalkozó cég2 mögött bárminemű bűnös tevékenység lenne várható. Nem merült fel adat arra, hogy tudta, hogy az új vállalkozó cég2 nem fogja majd befizetni a közterheket. E körben utalt a referenciákra, a közbeszerzéseken való részvételekre, a NAV igazolásra, cégjegyzék adataira, ami mind-mind alátámasztotta, hogy cég2 egy komoly gazdasági szereplő. I.r. vádlottnak egyértelműen érdekében állt azt, hogy komoly, korrekt gazdasági szereplővel szerződjön, aki a vállalt munkát kiválóan, határidőben elvégzi. Számára nem lett volna előnyös egy bűnös hátterű gazdasági társasággal szerződni.

Hangsúlyozta, hogy bár I.r. vádlott bizonyítottan nagyon körültekintően járt el a büntetőeljárásban nem a körültekintést kell vizsgálni, hanem azt, hogy egyértelműen bizonyítható-e az, hogy ő az üzleti partnere jogellenes cselekményéről tudott és annak eredményét kívánta vagy az eredménybe akár csak belenyugodott. Erre az eljárásban nem merült fel aggálymentes adat.

Foglalkozott a fellebbezés indokolás az ítélet iratellenes megállapításaival, hiányosságaival.

Álláspontja szerint tanúl bírósági vallomásai alátámasztják I.r. vádlott védekezését. Az ítélet indokolása azonban ezen jelentős állításokat figyelmen kívül hagyta és indokolás nélkül ezzel ellentétes következtetéseket vont le az I.r. vádlott tudattartalmára.

Részletesen idézte a 38. sorszámú és a 91. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített vallomásrészeket tanúl-tól, mely nyilatkozatokat az I.r. vádlott vallomásán túl tanú2 és tanú3 is alátámasztottak.

Részletezte az indokolásban szerinte iratellenesen rögzített megállapításokat:

Az elsőfokú bíróság szerint az cáfolja I.r. vádlott azon állítását, hogy cég4 referencia alapján választotta cég3-at, hogy 2013-ban cég4-től később érkezett az első utalás cég3-hoz, minthogy cég1-gyel szerződtek. Ez azért téves, mert cég3 2012-es bankszámlaforgalmát nem is vizsgálta a bíróság, így nem zárható ki az, hogy cég4 már 2012-ben is utalt a cég3 részére. Tehát ez nem cáfolta a vádlotti előadást.

Felrótta az elsőfokú bíróság az I.r. vádlottnak, hogy esetenként miért tanúl-gyel tárgyalt és miért nem az alvállalkozó ügyvezetőjével. Itt azonban figyelmen kívül hagyta az életszerűséget, számos

vállalkozásnál az operatív kérdések alsóbb szinteken dőlnek el és tanúl volt az HR vezető az alvállalkozónál, ő volt az, aki koordinálta a munkavégzést, aki cég1 üzemében napi szinten jelen volt, így érthető, hogy jellemzően I.r. vádlott is vele egyeztetett a munkavégzés kapcsán.

A lehallgatási anyagok sem tartalmaznak terhelő információt a vádlottra, bár az ítélet igyekszik úgy beállítani, mintha ezek mégis komoly bizonyítékok lennének.

Az 57. oldal helyesen 6. bekezdésében feltevással él a bíróság, hogy tanúl-nek szól az, hogy „de azzal, hogy te itt maradsz, annak az a feltétele, hogy vissza, visszaadjátok ezt a pénzt.”

Mindezt semmi sem támasztja alá, mert sem tanúl-et, sem az I.r. vádlottat nem kérdezték meg, hogy kinek és miért mondta ezt I.r. vádlott.

Hivatkozott még az 58. oldal, helyesen 3. bekezdés 2. mondatára is, mely szerint „V. remeg, mert az ügyvédet elküldte valahová”. Ezt nem I.r. vádlott mondta, hanem tanú4. A 63. oldal csúsztatással írja azt, hogy „I.r. vádlott és tanúl beszéltek ezt meg”.

A 63. oldalon bizonyíték nélkül állapítja meg a bíróság azt, hogy I.r. vádlott 2014. augusztusában beszélt II.r. vádlottal. A felek között egyetlen telefonbeszélgetés leírata szerepel csak 2014. május 13. Egy nem létező telefonbeszélgetésből vont le következtetést az elsőfokú bíróság a vádlott bűnös tudattartamának bizonyítására.

A vádlott bűnösségére nincs közvetlen bizonyíték, az ítélet indokolása mégis olyan feltételezéseket és csúsztatásokat alkalmaz, amivel egymástól távoli eseményeket összeköt és így próbálja I.r. vádlottat az eseményekhez kötni, bűnösségét bizonyítékok hiányában is bemutatni.

Arra sem merült fel adat, hogy ha I.r. vádlott tudott vagy tudnia kellett az alvállalkozók adócsalásáról, úgy ebből neki milyen haszna lett volna. Az ítélet nem tartalmaz arra utalást, hogy a cég2-nél felmerült adóhiány összegéből az I.r. vádlott részesült volna bármilyen módon.

Az ítélet azt sem mutatta be, hogy az így elvégzett munka cég1 részére olcsóbb lett volna, mintha az alvállalkozók nem csalják el az adót és a járulékokat. I.r. vádlott be is mutatta a bíróságon, hogy az általa fizetett vállalkozói díj fedezte az iparági béreket, adókat és járulékokat, vagyis semmiképpen nem volt olcsóbb az alvállalkozó bevonása, mintha az iparág más alvállalkozójával dolgozott volna.

Kitért az ún. üzemanyag pénzek kérdésére is, melynek szerinte az volt a lényege, hogy cég1 az alvállalkozótól kapott készpénzt kölcsön, melyből a számlák zárolása során üzemanyagot és útdíjat fizetett, a kölcsönt pedig húsárú átadásával törlesztette.

Az eljárás során bemutatásra került az ezt igazoló dokumentáció (számlák, fuvarlevelek), továbbá tanúl számítógépén is megtalálhatóak voltak az ezt alátámasztó iratok.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 48. oldalán iratellenesen állapította meg, hogy nem volt arra utalás, hogy tanúl azt mondta volna, hogy a I.r. vádlott felé átadott készpénz üzemanyagra lett adva, holott a tanúvallomás 10. oldalán szerepel ezzel kapcsolatos nyilatkozat. Mindezt alátámasztotta tanú2 és tanú3 vallomása is. Ezekkel a vallomásokkal még említés szintjén sem foglalkozott a bíróság, pedig ezek a személyek közvetlen és pontos információval rendelkeztek az ügyről, a vádlott vallomását alátámasztották.

Az üzemanyag pénzek kérdésében annak ellenére nem fogadta el a vádlotti vallomást, hogy azt tanúk és okiratok is alátámasztották, valamint életszerű is volt.

Megjegyezte azt is, hogy tanú1 tanúvallomásában egyértelműen kijelentette, hogy I.r. vádlott nem tudhatta, hogy mi folyik az alvállalkozóknál a háttérben és a pénzáadásra kizárólag 2014. január után került sor.

A bíróság tanú1 bírósági tanúvallomását és I.r. vádlott kimutatásait az üzemanyag megvételével kapcsolatban nem fogadta el. Ezzel összefüggő érvelését értelmезhetetlennek minősítette, mert abból nem állapítható meg, hogy az okiratok cáfolják, vagy éppen alátámasztják a tanú vallomását.

Tanú1 bírósági vallomásának el nem fogadását a Büntetőeljárasi törvény szellemiségével is ellentétesnek tartotta, hogy nem azt a vallomást fogadja el a bíróság, ami a nyilvános tárgyaláson a közvetlenség elvén alapul, ráadásul a vádlotti védekezéssel és az okiratokkal is alátámasztható, hanem egy olyan vallomást, melynek körülményeiről, hibáiról a tanú a tárgyaláson ésszerűen nyilatkozott. Idézte a tanúnak a 61. és a 91. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben ezzel összefüggésben előadott nyilatkozatait.

Úgy ítélte meg, hogy a tanú nyomozati vallomásával szemben jelentős kétségek merültek fel, míg a tárgyalási vallomásával szemben nem, így okszerűtlenül és tévesen fogadta el az elsőfokú bíróság az aggályos nyomozati vallomást.

Ezt követően részletesen elemezte az ítélet indokolásában rögzítetteket, így az 56. oldalon szereplő beszélgetés kapcsán megjegyezte, hogy szerinte nyilvánvaló, hogy az a feljelentés nem lehetett az a feljelentés, amire a bíróság utalt, tudniillik a büntetőeljárást kezdeményező feljelentés, mivel életszerűtlen, hogy az eljutott volna tanú5-höz, tanú5 itt egyértelműen a higiéniai okból cég5 irányába tett bejelentést kéri kivizsgálni. Ez az egész beszélgetés egyébként teljesen irreleváns az ügy szempontjából.

A 20. oldal 2. bekezdése megjegyzi, hogy II.r. vádlott I.r. vádlottal egyeztetett az aláírást megelőzően, ezt azonban a lehallgatási anyag, ahol teljes év vonatkozásában csupán egy telefonbeszélgetés volt kettőjük között és nevezettek egyértelmű cáfoló nyilatkozata nem támasztotta alá.

A 20. oldal 5. bekezdése megjegyzi, hogy cég6-hoz is voltak bejelentve munkavállalók. Tekintettel arra, hogy cég1-nél nem került cég6 munkavállaló bevonásra, így ez az ítéleti megállapítás értelmезhetetlen.

Az indokolás 51-53. oldalain kitér cég7-re, de az ehhez kapcsolódó kérdések, ügyletek az eljárás során nem lettek feltárva, így az I.r. vádlottnak nem volt lehetősége bemutatni, hogy ott pontosan miről is volt szó. Az ítélet ebből is következtetéseket vont le, melyek azonban tévesek. Mivel a felek nem lettek meghallgatva, így ez csak feltételezés, melynek a tényállásban helye nem lehet.

Felvetette, hogy ha szükségesnek tartaná a másodfokú bíróság, e tekintetben folytathat le bizonyítást, de megítélése szerint ez csak mellékszál, így elegendő ezt a részt az ítéletből mellőzni.

Az 53. oldal 4. bekezdése szerint életszerűtlen, hogy V.r. vádlott ne tett volna említést a utcal utcában arról, hogy gyakorlatilag az ő emberei dolgoznak. Ezzel szemben szerinte nem merült fel adat arra, hogy ő egyáltalán járt-e ott és mikor.

Az 54. oldal 5. bekezdésében említésre került a cég2-nél végzett NAV vizsgálat eredménye. Ezzel szemben a cég1-nél végzett 6 NAV revízió megállapításai megemlítése kimaradt az indokolásból, pedig az mind I.r. vádlott védekezését támasztja alá és egyúttal cáfolja a vádban elhangzottakat.

Az 54. oldal 6. bekezdésében említésre került, hogy a NAV határozat szerint olcsóbban tudtak munkaerőt foglalkoztatni cég2-nél, de ez önmagában nem jelentette azt, hogy a cég1 felé is olcsóbban vállalták volna a munkát. Ezt egyértelműen cáfolta tanú1 már idézett vallomása és az I.r. vádlott által előadottak is. Szakértő sem támasztotta alá azt, hogy a piaci ár alatt vállalták volna a munkát cég2-nél.

Az 57. oldal 2. bekezdésében idézett lehallgatás azt támasztja alá - szemben az ítélet koncepciójával, hogy III.r. vádlott csak egy stróman volt -, hogy I.r. vádlott szemében a III.r. vádlott volt a vállalkozók képviselője és tényleges irányítója.

A 63. oldal 3. bekezdés szerinte iratellenesen állapítja meg azt, hogy „az átfoglalkoztatás” utántól I.r. vádlott eshetőleg szándékkal tudomással vette a vádlottak magatartását. Itt szükségesnek látta rögzíteni, hogy cég3 és cég2 más-más cégek voltak, mind ügyvezetés, mind tulajdonosi szempontból. Cég2 fedhetetlenségét az is alátámasztja, hogy számos önkormányzatnak végzett a vádbeli időszak alatt, illetőleg előtt is munkákat, közbeszerzéseket is nyert. Ez azt támasztotta alá, hogy ez egy jól működő tiszta vállalkozás.

A 63. oldal 6. bekezdésében azt veti a bíróság az I.r. vádlott szemére, hogy érdemi kérdésekben a cég képviselőjével kellett volna egyeztetni, a valóságban ez így is történt, 2014. januárját követően minden héten megkötésre került az ún. háromoldalú szerződés, a cég1-cég2-cég5 között. A szerződés aláírására utca1-ben vagy cég5-nél került sor, ahol I.r. és III.r. vádlott találkoztak. Ez is cáfolja azt, hogy I.r. vádlottnak tudnia kellett volna azt, hogy esetlegesen nem a III.r. vádlott irányítja cég2-öt.

Megjegyezte, hogy önmagában az, hogy cég3 ellen NAV végrehajtás volt folyamatban, szükségképpen nem jelenti azt, hogy ott jogszerűtlen cselekmények történtek volna, csupán azt, hogy fizetési problémái voltak.

A 64. oldal 2. bekezdése iratellenesen állítja azt, hogy tanú1 olyat vallott volna, hogy „cég2-re történt átváltástól kezdődően tudomással bírt az I.r. vádlott is arról, hogy egy egymással személyi összefonódásban lévő számlázási tevékenységet ellátó alvállalkozói körrel dolgozik”. Ilyet ugyanis tanú1 nem mondott.

I.r. vádlott vallomásaiban elmondta, hogy lekérte a cégjegyzéken a társaság adatait, ellenőrizte a NAV honlapon, hogy jelentős számú bejelentett munkavállalójuk van, hogy kapott tartozásmentes adóigazolást is. Ennél több nem várható el a gazdasági szereplőktől.

Összefoglalva álláspontja szerint I.r. vádlott részletes vallomásaiban nincsen ellentmondás, sőt a vallomását mindenben alátámasztja tanú2, tanú3 és tanú1 tárgyalási vallomása is. Az okiratok és telefonlehallgatások sem tartalmaznak olyan adatot, hogy az I.r. vádlott a vállalkozóval történő szerződéskötéskor tudta volna, hogy a vállalkozó adócsalásban fog részt venni. Mindezekről az ítélet indokolása azonban nem vett tudomást.

Kifejtette álláspontját cég2 számláinak fiktivitásáról, az áfalevonási jog gyakorolhatóságáról. Egyértelműen megállapíthatónak látta, hogy cég2 által cég1 részére elvégzett munkák valósak

voltak, ugyanígy a számlákban szereplő felek és összegek is. Tehát a számlák nem lehettek fiktívek. Nincs arra bizonyíték, hogy I.r. vádlott tudott volna arról, hogy cég2 az áfát nem fizeti be. Az ítélet indokolása nem tér ki arra, hogy miért nem fogadta el a NAV Kelet-budapesti Adóigazgatóság által lefolytatott részletes és alapos adóvizsgálatot követő másodfokú végleges NAV határozatot, melyben megállapították, hogy cég1 a cég2 által kibocsátott számlák tekintetében levonási jogot gyakorolhat.

Itt egyértelműen megállapításra került, hogy a cég2-től befogadott számlák valósak voltak.

A gyanúsításra és a vád szerkesztésére úgy került sor, hogy az eljáró nyomozók és ügyészek az adóigazgatási eljárásban és a munkaügyi ellenőrzésben keletkezett iratokat, tanúvallomásokat el sem olvasták, azt nem tették az ügy anyagává. A bírósági szakban védői és vádlotti indítványra kellett ezeket beszerezni, melyek a vádlotti védekezést alátámasztó bizonyítékkal szolgáltak. Ezek azonban az ítélet indokolásában már nem kerültek bemutatásra.

Az ítélet 30. oldal megállapítja, hogy cég1 2013. I-III. negyedévre nullás áfabevallást adott be, 2013. IV. negyedévében nem adott be áfabevallást. Márpedig aki nem ad áfabevallást, az a levonási jogával sem tud élni, vagyis az államot 2013 évben e körben vagyoni hátrány nem érthette. 2014. januárban cég1 szintén nem adott be áfabevallást, így e hónap vonatkozásában sem érthette volna a központi költségvetést vagyoni hátrány.

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal sem, hogy 2014. január 22-től cég1 működésképtelenné vált, köszönhetően a teljes vagyonzárnak, számlái, követeléseit zárolásának. A pénzügyi és operatív irányítása is kikerült az I.r. vádlott kezéből.

Cég5 vette meg az alapanyagot, cég5 fizette ki cég2-t, a cég5-től kapott pénzből adott cég2 kölcsönt cég1-nek, hogy ez utóbbi az áru fuvarozáshoz szükséges üzemanyagot meg tudja vásárolni.

Az ítélet 30. oldal megállapítja, hogy cég1 vonatkozásában a NAV mind cég3, mind cég2 számlák levonhatóságát megállapította. Azt azonban nem rögzítette az ítélet, hogy ezt egy alapos, részletes eljárás előzte meg, melyben szakértő is kirendelésre került, mely szakvélemény is mindenben az I.r. vádlott vallomását támasztotta alá.

A NAV Dél-Budapesti Adó- és Vámigazgatósága a 2016. január 21.-i jegyzőkönyvében megállapította, hogy „I. r. vádlott nem tudott, nem tudhatott arról, hogy az alvállalkozóként foglalkoztatott cég2 nem teljesíti az adókötelezettségeit.”

Abból, hogy a 2014. januártól májusig tartó nagyszabású adóigazgatási és munkaügyi ellenőrzés is mindent rendben talált, alappal gondolhatta még 2014. májusában is az I.r. vádlott, hogy cég2-nél minden rendben van, különösen úgy, hogy cég2 átadta a NAV 2014. február 24-én kelt együttes adóigazolását, mely szerint cég2-nek adó tartozása nincs.

Véleménye szerint az I.r. vádlott jóhiszeműségét „nemleges tudattartamát” támasztja alá az 59. oldal alján hivatkozott 2014. szeptember 16.-i telefonbeszélgetés is, melyben II.r. vádlott és tanú1 azon aggódnak, hogy nehogy hülyeséget beszéljen I. r. vádlottal III. r. vádlott. Vagyis megállapítható, hogy még 2014. szeptember 16-án sem tudta és nem is tudhatta I.r. vádlott, hogy cég2-nél adócsalás lenne, máskülönben miért titkolóztak volna előtte „a bűntársai”? Állítása szerint ez is önmagában cáfolja azt az ítéleti megállapítást, hogy az I.r. vádlottnak a cégváltást követően tudomása kellett, hogy legyen az adócsalásról. Erről legalábbis 2014. szeptember 16-ig nem lehetett tudomása, így a terhére rótt bűncselekményt sem követhette el.

2014. október végén értesítette tanú6 osztályvezető I.r. vádlottat, hogy cég1 adóvizsgálat lezárásához III.r. vádlott nyilatkozattétele még szükséges, azonban ő elérhetetlen a NAV számára. I.r. vádlott tehát először ekkor 2014. október végén szembesült azzal, hogy cég2-vel probléma lenne, tőlük azonban csak a felmondási idő lejártával tudott megszabadulni és azt sem tehetette meg, hogy nem fizeti ki a számlát cég2-nek.

Foglalkozott még az 5/2016.(IX.26.) KMK véleménnyel is. Az adójogi felelősségi rendszerben a gondatlanság bizonyos foka is megalapozhatja a levonás tilalmát, a büntetőjog területén azonban kizárólag a szándékos elkövetési magatartás büntethető.

Az I.r. vádlott bűnösségét kizárólag bűnös tudattartamának egyértelmű és kétely nélküli bizonyítottsága alapozta volna meg, azonban ez az eljárásban nem történt meg, sőt a bizonyítás azt támasztotta alá, hogy az I.r. vádlottnak nem volt tudomása arról, hogy cég2-nél a közterhek megfizetése részben elmaradt.

Hivatkozott az ítélet 62. oldal utolsó előtti bekezdésére is, ahol a bíróság azt állapította meg, hogy mivel a húsfeldolgozással foglalkozó üzleti partnerek valóban ismerik egymást, így nem kerülhette el a figyelmüket a tanú1 és társai ellen is folyamatban lévő másik büntetőeljárás. Nem mondta ki azonban az ítélet, hogy kinek a figyelmét nem kerülhette el ez, így nem tudható, hogy ezzel az I.r. vádlott tudattartalmára akart következtetést levonni.

Megjegyezte, hogy az I.r. vádlott abban az időszakban, amikor a másik hivatkozott ügy történt még nem foglalkozott húsfeldolgozással, rá tehát ez a megállapítás sem helytálló.

Véleménye szerint a számok is cáfolják az I.r. vádlott érdekeltségét. Megállapítható, hogy amelyik évben a vád szerint cég1 költségvetési csalásban volt érintett, ott a gazdálkodás jelentős veszteséggel zárult, míg a következő években, amikor már cég2 nem volt cég1 vállalkozója, akkor jelentős nyereségek keletkeztek a vállalatnál. I.r. vádlottnak tehát nem állt érdekében az, hogy szabálytalanul működő gazdasági társaság legyen az alvállalkozója.

Álláspontja szerint egyértelműen nem állapítható meg a terhelt büntetőjogi felelőssége, hogy az I.r. vádlott tudott volna arról, hogy cég1 alvállalkozója nem fogja befizetni az áfát. Nem merült fel adat arra, hogy mikor és honnan kellett volna tudnia, hogy cég1-et nem illeti meg az áfalevonás joga olyankor, amikor a megrendelő részéről kifizetésre került a bruttó számlaösszeg és az adóigazgatási eljárás szerint is mindenben helyesen és jogszerűen járt el.

Az elsőfokú bíróság által a vádlotti eshetőleges szándék körében leírtak iratellenesek, helytelen ténybeli következtetésen alapulnak, az elsőfokú bíróság olyan tényállításokat tett, amelyre bizonyítást nem, vagy csak részben folytatott, számos esetben a bizonyítékokat nem értékelte, értékelő tevékenységről számos esetben nem, vagy csak részben számolt be.

A fenti részleges megalapozatlanság az elsőfokú ítélet hibái, a másodfokú eljárásban kizárólag az iratok tartalma alapján is helyrehozhatók, I.r. vádlott felmentésének van helye.

Ha a másodfokú bíróság I.r. vádlott felmentésére nem látna módot, úgy másodlagosan indítványozta, hogy a Be. 604.§ (1) bekezdés c)-cb) pontja alapján a Be. 609.§ (1) bekezdés szerint, (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra. Ennek alapjaként az indokolási hiányosságokat, ellentmondásokat,

csúsztatásokat, logikai következetlenségeket, az indokolásból hiányzó bizonyíték értékeléseket jelölte meg.

Észrevételt tett a Fellebbviteli Főügyészség átiratára is és úgy ítélte meg, hogy ha se az elsődleges, se a másodlagos fellebbezése nem lenne alapos, akkor sem foghat helyt a súlyosítási indítványt. E körben arra hivatkozott, hogy a 75.484.805 forint elkövetési összeg cég1 pénzforgalmi számláján történt zárolás folytán teljes mértékben megtérült.

Enyhítő körülmény az, hogy az elkövetési érték a különösen nagy vagyoni érték alsó határához közelít.

Enyhítő büntetlen előélete is.

Külön hangsúlyozta, hogy más ügyben 2019. április 1. napján I.r. vádlottat az ellene emelt vád alól a törvényszék a 22.B.262/2018/24. számú ítéletével jogerősen felmentette és jelen ügyben 5 éve áll büntetőeljárás hatálya alatt.

Ilyen körülmények mellett büntetése súlyosításának nincs helye.

II.r. vádlott védője a fellebbezésének írásbeli indokolásában a bejelentett fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást lényegében az eljárási szabályok szem előtt tartásával folytatta le, ugyanakkor az általa megállapított tényállás nem mentes a Be.592.§ (2) bekezdés c) és d) pontjaiban fogalt, megalapozatlanságot eredményező hibáktól és hiányosságoktól, ugyanis a tényállás némely részében ellentétes az iratok tartalmával, bizonyos, általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett és indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget.

Egyértelműen kijelenthetőnek tartotta, hogy II.r. vádlott vallomásainak értékelése kapcsán a bizonyítékok értékelése és a bírói meggyőződés kialakulása közötti oksági folyamat felborult, iránya megfordult és nem a bizonyítékok értékelése alakította ki a bírói meggyőződést, hanem az elsőfokú bíróság a meggyőződésének megfelelően értékelt és vetett el bizonyítékokat. Ez a bírói meggyőződés azon a feltevésen alapult, hogy a vádlottak II.r. vádlott irányítása mellett alakították ki, majd működtették a tényállásban részletezett cégrendszert, melyhez tartozó cégek foglalkoztatták a munkavállalókat és lehetőséget teremtettek a vállalkozói díj elvonására oly módon, hogy a cégek adó-és járulékfizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, a cégrendszerben részt vevő cégek ügyvezetői valós ügyvezetői tevékenységet nem láttak el, a döntéseket II.r. vádlott hozta meg. Ez a gondolat adta tehát az egész ítélet vezérfonalát, ami a bizonyítékok értékelését is meghatározta. Az elsőfokú bíróság ugyanis annak ellenére vetette el II.r. vádlott védekezését, hogy tanúl vallomásán kívül valamennyi bizonyíték az ő előadását erősítette. Az elsőfokú bíróság által „cégrendszernek” titulált cégek vezetői tanúl-re és nem I II.r. vádlottra tettek terhelő vallomást, valamennyien tanúl szerepét domborították ki.

Az elsőfokú bíróság azért vetette el a vád állításait cáfolni igyekvő vádlotti védekezéseket, mert a tanúl által tett a vádlott-társait terhelő valamennyi nyilatkozatát valósnak tekintette azon téves feltevés alapján, hogy ha saját magát is terheli a tanú, akkor a vallomása biztos megfelel a valóságnak. Véleménye szerint azonban a bíróság az ilyen vallomást sem fogadhatja el automatikusan valósnak, az elfogadás indokáról minden esetben számot kell adnia.

Az elsőfokú bíróság túlzott, szinte kizárólagos jelentőséget tulajdonított annak, hogy tanú1 a társaira tett terhelő vallomásában saját bűnösségét is elismerte. Ez volt az oka annak, hogy minden ezzel szemben álló és ezt cáfoló vádlotti vallomást elvetett.

Az elsőfokú bíróság az indokolásában olyan kijelentést tett, miszerint az, hogy Kázmér János a felelősség alóli mentesülés érdekében a hatóság előtt a saját bűnösségének elismerése mellett a vádlott-társaira terhelő vallomást tett, nem egyenértékű azzal, hogy hamis, alaptalan terhelő vallomást tett a vádlott-társaira nézve. Pusztán abból, hogy tanú1 célja egyértelműen a büntetőjogi felelősség előli menekülés volt, még nem következik automatikusan, hogy a vallomásában foglalt előadások, melyekkel a vádlott-társaira hárítja a felelősséget, valótlan tartalmúak, de az sem kizárt, sőt, valóságtartalmának vizsgálata fokozott körültekintést igényel. Mindez azonban - úgy látta - értékelő tevékenysége során mégsem volt tetten érhető. Az elsőfokú bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy a vádlott-társak vallomásai egy irányba, mégpedig tanú1 által előadottaktól nagyon eltérő irányba mutatnak.

Példaként hozta fel tanú7 által elmondottak értékelését is.

I.r. vádlott szerint a cég3-t tanú7 ajánlotta a részére, II.r. vádlott előbbiekkal egybehangzó vallomása szerint pedig I.r. vádlottat tanú7 mutatta be neki azzal, hogy az általa vezetett cégnél esetlegesen volna lehetőség munkavégzésre.

Az ítélet 48. oldal utolsó bekezdésében foglaltak szerint tanú7 nem támasztotta alá II.r. vádlott azon nyilatkozatát, hogy ő mutatta be I.r. vádlottnak, ő tanú1-et ajánlotta. Az elsőfokú bíróság bár ismertette I.r. és II.r. vádlottak ezzel szembenálló, ám egymással egybevigó vallomását, azokat mégis elvetette anélkül, hogy megindokolta volna, hogy ennek ellenére miért a tanú vallomását fogadta el.

Az elsőfokú bíróság nem fogadta el II.r. vádlott azon védekezését sem, hogy az üzlet átengedése útján kívánta tanú1-et olyan helyzetbe hozni, hogy jövedelemhez juttassa, és maga nem vett részt a vállalkozásban.

Homályos találgatásnak nevezte a bíróság részéről, hogy tanú1 és II.r. vádlott milyen viszonyban lehettek egymással. E körben sem adott számot az elsőfokú bíróság, hogy I.r. és vádlott-társai II.r. vádlott vallomását alátámasztó, egyben tanú1 vallomását cáfoló vallomásaival szemben miért mégis tanú1 vallomását fogadta el.

I.r. vádlott vallomása szerint ugyanis II.r. vádlott semmilyen céghálózatot nem hozott létre, vele semmiben nem egyezett meg, vele mint képviselővel vagy a cégek felett döntési pozícióban lévő személlyel nem tárgyalt.

III.r. vádlott tanúként úgy nyilatkozott, hogy a cég1-nél a munkavégzés lehetőségéről tanú1 tájékoztatta, de ő ebben az időben nem rendelkezett a munka végzéséhez szükséges létszámmal és a munkát alvállalkozó bevonásával akarta elvégezni, mely alvállalkozóként az cég8-at vonta be. Előadta a III.r. vádlott azt is, hogy az üzemben mindvégig tanú látta el a szervezési feladatokat. A III.r. vádlott a vallomásában mindvégig egyes szám első személyben úgy beszél, mint aki cég2 nevében intézkedett, tárgyalt, szerződött vagy alvállalkozó bevonásáról döntött. saját magán túl kizárólag tanú1-et említi, mint aki a szervezési feladatokat ellátta, II.r. vádlotról viszont nem esett szó.

Hasonló tartalmú vallomást tettek IV.r. és V.r. vádlottak is. IV.r. vádlott állítása szerint tanú1 rábeszélésére vállalta el cég3 ügyvezetését. A munka meghatározását, a partnerekkel,

alvállalkozókkal a tárgyalást is tanúl végezte, valamint I.r. vádlottal is ő folytatta a tárgyalásokat. II.r. vádlottal a cég működésével kapcsolatban nem találkozott, tőle iránymutatást nem kapott. Az elsőfokú bíróság mindezen bizonyítékokat egyoldalúan értékelte. Nem osztotta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelő tevékenysége során nem vétett logikai hibát és hogy indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett volna.

Megjegyezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság elrendelte a Debreceni Járásbíróság 43.B.1010/2009/165. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hónap felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását, holott azt az eljáró bíróság az előzetes fogvatartásban töltött időre tekintettel kitöltöttnek tekintette.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlansága a másodfokú eljárásban a Be.593.§ (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján orvosolható.

Indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének a Be.606.§ (2) bekezdés alapján történő megváltoztatását és II.r. vádlott felmentését.

III.r. és V.r. vádlottak védője a fellebbezését írásban is megindokolta.

A felmentést célzó fellebbezést mindkét vádlottat érintően, valamennyi terhükre rótt bűncselekmény tekintetében fenntartotta.

A III. r. vádlott védelmében arra hivatkozott, hogy a tényállás rendkívül csekély szerepet tulajdonít III.r. vádlottnak a bíróság szerint létrejött láncolat kialakításában, mert azt állapította meg, hogy vezető tisztségviselői feladatát csak formálisan látta el, önálló gazdasági döntéseket nem hozott, szerepe a bankszámlával való, kapott utasítások szerinti rendelkezés, iratok formális aláírása és számlák kibocsátása volt. A többi társaság működéséről csekély információval rendelkezett, a napi ügyintézésben nem vett részt, a titkos eszközökkel rögzített telefonbeszélgetések beavatatlanságát támasztják alá.

III.r. vádlott tudattartalma a kibocsátott számlák fiktív jellegére vonatkozóan nem került igazolásra, csupán az állapítható meg, hogy tanúl szakmai irányítása alatt járt el, aki szervezte a munkát cég1 cím1 alatti üzemében, teljes mértékben rá támaszkodott.

Tanúl szerepe kulcsfontosságú volt a munkafolyamat során, a számlázás alapját az ő kalkulációi képezték, a termelésért és a gazdasági ügyekért ő volt a felelős.

Véleménye szerint nem vitatható a terhelt nagyfokú gondatlansága, mulasztásai kapcsán akár a számvitel rendjének megsértése is felmerülhet, azonban az nem került kétséget kizáróan bizonyításra, hogy III.r. vádlott szándéka kiterjedt volna akár bűnsegédi minőségben a terhére rótt bűncselekmények elkövetésére. Szándékosság hiányában a bűncselekmények nem állapíthatók meg.

Utalta arra is, hogy III.r. vádlott vonatkozásában az ítélet rendelkező része és a jogi indokolása nem állnak összhangban egymással.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolása kizárólag cég9, valamint II.r. vádlott vonatkozásában utal közvetett tettességre, míg III.r., IV.r. és V.r. vádlottak önálló tettességét rögzíti az általuk képviselt társaságoknál a 66. oldal 6. bekezdésében. Cég1-höz azonban munkavállalók nem voltak bejelentve, III.r. vádlotthoz az ítélet tényállásának 21-23. oldalán részletezett bevallási és befizetési kötelezettségek közvetetten sem kapcsolódnak, így bűnösségének e vádpontban való megállapítása és a közvetett tettességre utalás megalapozatlan, az tévesen került feltüntetésre.

Az elsőfokú bíróság III.r. vádlottat cég3 és cég9 vonatkozásában felmentette a bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette alól, míg felelősségét cég8 vonatkozásában megállapította,

melyet az indokolás nem támaszt alá, ennek tényét és a vádlott e vádpontok szerinti felelősségét nem is rögzíti, a V.r. vádlotthoz kapcsolódó részessége a tényállás vonatkozó részében sem került feltüntetésre.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség beadványára reagálva arra utalt, hogy III.r. vádlott megfelelő vagyonnal, jövedelemmel nem rendelkezik. Jövedelme csekély, melyet kötelezettségei - így különösen a kiskorú gyermeke után fizetett tartásdíj - felemésztenek, egy motorkerékpár vagyona van csak, ami már jelentősen amortizálódott.

V.r. vádlott védelmében azt emelte ki, hogy az ő szerepe még III.r. vádlott szerepénél is jelentéktelenebb, formális volt. Tanúl szerint is III.r. vádlott irányítása alatt állt, nem vett részt a tanúl által állított osztozkodásba sem.

Szerepét VI.r. vádlottéhoz tartotta hasonlónak. A bizonyítékok nem támasztják alá, hogy hozzá képest mélyebb ismeretekkel rendelkezett volna a cselekményeket illetően. Kizárólag arra van adat, hogy még a saját szerepére vonatkozóan sem volt tisztában alapvető tényekkel, a bevételek beadásáról is úgy tudta, hogy azt más intézi, cég8 képviselőjeként csupán formális tevékenységet látott el, mikor a cég képviseletében okiratokat írt alá, valamint rendelkezett a cég pénzeszközeivel. Nem került igazolásra, hogy akár eshetőlegesen szándéka a terhére rótt bűncselekmények elkövetésére kiterjedhetett volna, azaz, hogy költségvetési csalásban kívánt volna segédkezni.

IV.r. vádlott védője a fellebbezésének írásbeli indokolásában a felmentést célzó fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartva folytatta le az eljárást, de a terhelt bűnösségére helytelen ténybeli következtetés miatt megalapozatlan következtetést vont le.

Az elsőfokú bíróság IV.r. vádlott védekezését nem fogadta el, pedig a bizonyítékok alapján egyértelmű, hogy IV.r. vádlottnak nem állt szándékában költségvetési csalás elkövetése és a hamis magánokirat felhasználásához sem nyújtott szándékos segítséget.

A IV.r. vádlott nyilatkozata szerint az ügyben végig tanúként szereplő és a saját vallomásait érdekei mentén többször megváltoztató tanúl volt az, aki őt tévedésbe ejtette hamis ígérekkel.

Fenntartotta a védőbeszédében már hivatkozott BH-ra utalást, mely szerint a tévedésbe ejtett ügyvezető nem felel, hanem ez esetben a tévedésbe ejtő, illetve a tényleges irányító a felelős. Ezt a személyt azonban nem lehet felelősségre vonni, tekintettel arra, hogy az ügyességgel megállapodott.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és helyes ténybeli következtetések mellett IV.r. vádlottat az ellene emelt vád alól mentse fel.

I.r. vádlott védője a perbeszédében a fellebbezését fenntartotta és a fellebbezése írásbeli indokolásával egyezően szólalt fel.

I.r. vádlott csatlakozott a védőjéhez. Hangsúlyozta, hogy a szerződéskötéskor nem tudott arról, hogy a céggel probléma lenne. Minden adat azt támasztotta alá, hogy egy jól működő cégről van szó.

Véleménye szerint az átutalt pénzből bőven ki lehetett fizetni a járulékokat és az áfát. Az sem felel meg szerinte a valóságnak, hogy olcsóbbak lettek volna az alvállalkozók árai. Tagadta, hogy az együttműködésük visszaélészerű lett volna.

6 adóvizsgálat volt cég1-nél 2014. januártól.

II.r. vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában leírtakat mindenben fenntartotta, azzal egyezően szólalt fel.

III.r. és V.r. vádlottak védője fenntartotta a fellebbezése írásbeli indokolásában írtakat.

IV.r. vádlott védője szintén fenntartotta a fellebbezés írásbeli indokolásában leírtakat.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán az ártatlanságát hangsúlyozta. Arra hivatkozott, hogy ő átutalta azt az összeget, ami az áfát is tartalmazta, hogy ezzel mit csinált az alvállalkozó, az már nem az ő felelőssége.

A másodfokú bíróság a kétirányú - köztük a tényállást és a jogi minősítést is támadó - perorvoslatok alapján a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül.

A felülbírálat természetesen nem terjedt ki a Be.590.§ (9) bekezdése értelmében VI.r. vádlottra, akivel szemben az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett.

Hasonlóképpen nem képezték a felülbírálat tárgyát az elsőfokú bíróság felmentő rendelkezései a Be.590.§ (8) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség e körben az ügyészi fellebbezést nem tartotta fenn.

Mindenekelőtt az ítélőtábla kiemeli, hogy az elsőfokú eljárás alatt új eljárási törvény (2017. évi XC. törvény, a továbbiakban: Be.) lépett hatályba, melynek 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatályba lépéskor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell.

Írányadónak kell tekinteni a Be. 870. § (1) bekezdését, amely szerint a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály (1998. évi XIX. törvény, továbbiakban: korábbi Be.) szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a törvény másként szabályozza.

Ennek megfelelően a másodfokú bíróságnak részben a korábbi Be., részben a jelenleg hatályos Be. alapul vételével kellett az elsőfokú eljárás törvényességét megítélnie, míg saját eljárására egyértelműen az új törvény rendelkezései voltak irányadóak.

Elsőként a másodfokú bíróságnak - erre irányuló perorvoslat hiányában is - foglalkoznia kellett az eljáró tanács szabályszerű megalakításának kérdésével.

A Be. 10. § (1) bekezdés 3/f. pontja a gazdálkodással összefüggő bűncselekménynek minősíti a Be. 396. § (4) bekezdés a) és (5) bekezdése szerinti költségvetési csalást és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztását is.

A Be. 13. § (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, a tanács egy tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának bíróját.

Az átmeneti rendelkezések közül a Be. 868. § (2) bekezdése szerint az eljárást - a (3) bekezdésben szabályozott kivétellel - a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű bíróság folytatja le, ha az ügy e törvény hatályba lépése előtt a bírósághoz érkezett.

A korábbi Be. 14. § (2) bekezdése alapján a törvényszék mint elsőfokú bíróság - ha e törvény másképp nem rendelkezik - egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el.

Jelen ügyben a vádirat 2016. május 23-án érkezett a bíróságra és a Be. 868. § (3) bekezdésében foglalt kivétel nem állt fenn - e törvény alapján kizárt az egyesbírói eljárás -, így törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Be. hatályba lépését követően ülnökök közreműködésével folytatta az ügy tárgyalását.

Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan nem valósított meg abszolút eljárási szabálysértést.

A tárgyalás megismétlésére a 2017. április 20-án tartott tárgyaláson a korábbi Be. 287. § (3) bekezdése és a Be. 518. § (3) bekezdése alapján a korábbi tárgyalási jegyzőkönyvek ismertetésével, törvényesen került sor. Az eljárás megismétlésére az szolgáltatott okot, hogy tanú1 gyanúsított meghallgatásánál, illetve a III., V. és VI. r. vádlottak érdekében tárgyalási szakban helyettesként ugyanaz a védő járt el, és a tanú, valamint a vádlottak között érdekellentét áll fenn.

Az elsőfokú bíróság a vádhoz kötöttség alapelvét - a korábbi Be. 2. § (4) bekezdésében, a Be. 6. § (2) bekezdésében írt kötelezettség - maradéktalanul figyelembe véve folytatta le az eljárást és az ily módon rendelkezésre álló bizonyítékok közül is csak azokat értékelte, amelyek szigorúan a vád keretein belül maradtak és amelyek a vádirati tényállásban rögzített cselekmények bizonyításával függtek össze.

Ugyanígy járt el a 2018. április 5-én benyújtott és a 2018. június 14-i tárgyaláson ismertetett vádmódosítással kapcsolatban is.

Így került sor a II. r. vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítvány elutasítására, amely tanú8 és tanú9 tanúkenti meghallgatására irányult és tanú1-nek a vádtól független, egyéb szabálytalan cégalapítási tevékenységét célozta (115. sz. tárgyalási jegyzőkönyv).

Ugyanakkor nem tett eleget a Be. 561. § (3) bekezdés f) pontjában foglalt kötelezettségének, mert a fenti két személy tanúkenti meghallgatására irányuló bizonyítási indítvány elutasítását - ami szükségtelen bizonyítás lett volna - az ítéletében nem indokolta meg.

A korábbi Be. 279. § (4) bekezdése szerint és azután a Be. 430-431. § szabályainak figyelembevételével engedélyezte valamennyi vádlott részére, hogy a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondjon. Ezzel a jogszabályi lehetőséggel I. és IV. r. vádlottak kivételével valamennyi vádlott élt is, kioktatást követően védőiket megbízták a kézbesítési megbízotti feladatok ellátásával.

Az elsőfokú bíróság igen széleskörű bizonyítást folytatott le.

Nemcsak az ügyész által felajánlott bizonyítást folytatta le, hanem szinte teljeskörűen teljesítette a vádlottak és védők bizonyítási indítványait is.

Így I. r. vádlott és védőjének bizonyítási indítványára került sor tanú2 és tanú3 tanúkenti meghallgatására.

II. r. vádlott és védője szakértő1 igazságügyi szakértő, tanú10, tanú7, tanú11 és tanú12 tanúkénti meghallgatását indítványozta, melynek az elsőfokú bíróság teljes körűen helyt adott.

A vádlottak a tárgyaláson nem tettek vallomást, így a korábbi Be. 291. § (1) bekezdése alapján gyanúsítottai előadásukat az elsőfokú bíróság felolvasta.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt tett vádlotti nyilatkozatok felhasználhatóságát megvizsgálta és a korábbi Be. 116. § (1) bekezdése szerint okirati bizonyítékként szabályosan tette tárgyalás anyagává, majd azokat a Be. 531. §-a szerint vonta értékelési körébe.

A korábbi Be. 296. § (2) bekezdés a) pontja alapján a vádiratban megjelölt tanúk nyomozati vallomását a tárgyaláson felolvasta.

A tanúként kihallgatottak vallomásai kapcsán a mentességi jogokat - különösen a korábbi Be. 82. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott részleges vallomás-megtagadási okot - figyelembe vette, arra is törvényesen figyelmeztette a tanúkat.

Különös gonddal vizsgálta és értékelte tanú1 vallomásait, akivel szemben a nyomozó hatóság az eljárást 2015. február 4-én a korábbi Be. 192. § (1) bekezdése alapján megszüntette és vádalkut kötött.

A rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékokat - így különösen a cégnyilvántartási adatokat, a bankszámla kivonatokat, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál folytatott ellenőrzési eljárás során keletkezett iratokat - a korábbi Be. 301. §-ának figyelembevételével tette tárgyalás anyagává.

Az elsőfokú bíróság a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés eredményének felhasználhatóságát a korábbi Be. 206. § és a Be. 872. § (1) bekezdése alapján rendkívül gondosan vizsgálta. A jogszabályi rendelkezésekkel összhangban rögzítette, hogy I. r. vádlottal szemben a telefonbeszélgetések csak 2014. március 11. és szeptember 5. közötti időintervallumban használhatók fel, mert a korábbi Be. 203. § (5) bekezdése alapján a 90 napra engedélyezett titkos adatszerzés, indítványra egy alkalommal legfeljebb 90 nappal volt meghosszabbítható. A nyomozó hatóság pedig a fenti határidővel ezt a jogszabályi lehetőséget kimerítette.

Megjegyzendő, hogy a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés eredményének felhasználhatóságát fellebbezési támadás nem is érte.

Fentiekén túlmenően megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében értékelte, mérlegelte és tényből tényre is a logika szabályainak megfelelően következtetett.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott. Ugyanakkor a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontja alapján kisebb fokban hiányos és iratellenes.

A Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében ezt a részbeni megalapozatlanságot az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság kiegészítette, illetve helyesbítette.

- Az ítélet 15. oldal 4. bekezdésében II.r. vádlott előéleténél az 1. pontban feltüntetett ítélet - helyesen - a Debreceni Ítéltábla másodfokú határozata folytán emelkedett jogerőre és az elítélésre 2 rb. hivatali vesztegetés büntette miatt került sor.

- Ugyanezen az oldalon a 2. pontban szereplő elítélésre felbujtóként elkövetett zsarolás büntette, 2 rb. bűnsegédként elkövetett zsarolás büntette, felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntette és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt került sor.
- A 16. oldal 2. bekezdésében III.r. vádlott esetében említett büntetőeljárás befejeződött. A vádlottat a Balassagyarmati Járásbíróság a 23.B.391/2016/58. számú ítéletével, amely a Balassagyarmati Törvényszék 9.Bf.45/2019/6. számú határozata folytán 2019. szeptember 25. napján emelkedett jogerőre, 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 2 év börtönbüntetésre és 5 év könyvelői foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette.
- A 31. oldal 2. és 3. bekezdését azzal helyesbíti, hogy I.r. vádlott cég1 nevében 2014. évben 75.484.805 Ft-tal csökkentette jogosulatlanul áfa fizetési kötelezettségét, míg 2013. és 2014. években 99.639.472 Ft-al. (szakértői igazságügyi adó-járulék és könyvszakértő szakérői véleménye, nyom. ir. 3. kötet 15. oldal)

Az így kiegészített, pontosított tényállás már hibamentes, a vádlottak tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, és így a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság a szükséges terjedelemben eleget tett az indokolási kötelezettségének. Bemutatta az általa értékelt bizonyítékokat, majd számot adott arról, hogy azok közül melyeket, milyen okból fogadott el, melyeket, milyen okból nem tartott elfogadhatónak. A bizonyítékokat egyenként és egymással összevetve is értékelte, mérlegelte, az általa megállapított tényekből további tényekre a logika szabályainak betartásával vont le következtetést.

Bizonyítékértékelő tevékenysége során az elsőfokú bíróság maximálisan figyelemmel volt a Be.7.§ (4) bekezdésében megfogalmazott alapelvre, mely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, és ennek eredményeként születtek a felmentő rendelkezések is.

Védelmi oldalról kritika érte az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelési tevékenységét amiatt, hogy egyes bizonyítékokat helytelen tartalommal, iratellenesen vett figyelembe, melyből így téves ténybeli következtetést vont le, míg más bizonyítékok értékelése teljesen elmaradt.

Ezt a másodfokú bíróság részben alaposnak találta, ezért szükségesnek látta a rendelkezésre álló bizonyítékok tartalmi helyesbítését, illetve kiegészítését is.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az ítélet titkos adatszerzést taglaló részéből kimaradt egy engedélyező határozat és a megjelölt határozatok ügyszáma is kisebb pontosítást igényelt.

Az ítélet 33. oldal 6. bekezdését követően rögzíti, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2015. január 22. napján meghozott 38.TBN.033/23/2014. Tük. számú végzésével III.r. vádlott által használt 06-70-618-6599 hívószámú mobiltelefonon továbbított közlések megismerését és rögzítését 2015. január 25. napjának 16 óra 00 perctől 2015. április 24. napjának 16 óra 00 percig terjedő időre meghosszabbította.

V.r. vádlott által használt 06-30-573-5152 hívószámú mobiltelefonon továbbított közlések megismerését és rögzítését 2015. január 25. napjának 16 óra 00 perctől 2015. április 24. napján 16 óra 00 percig engedélyezte.

Az ítélet 33. oldal 3-7. bekezdéseiben felsorolt határozatok tanácsszáma helyesen 38.

Alappal hivatkozott I.r. vádlott védője arra, hogy az elsőfokú bíróság - bár védői indítványra a tárgyaláson tanúként meghallgatta - tanú2 és tanú3 vallomásáról az ítélet indokolásában nem tett említést.

Tanú2 kihallgatására a 2017. szeptember 28-i tárgyaláson került sor (61. tjkv.). A tanú cég1-nek a pénzügyi-, bankkapcsolatokat és stratégiai kérdéseket érintő ügyekben a tanácsadója. Vallomásában beszámolt cég1 létrehozásának az indokairól és arról is, hogy milyen okok indokolták, hogy a munkát alvállalkozókkal, többek között cég2-vel végeztették ahelyett, hogy cég1 maga alkalmazott volna munkásokat. A nagy multinacionális láncoknak az volt a fontos az áron túl, hogy határidőben és megfelelő minőségben szolgálják ki őket. A húsfeldolgozás kiszervezése - más nagy magyar húsipar vállalatoknál, de nyugat Európában is - annak érdekében történt, hogy ezeket a feltételeket biztosítani tudják. Nem arról volt szó, hogy munkaerőt kölcsönöztek volna, hanem hogy magát a feldolgozási tevékenységet szervezték ki. A feltételeket saját munkavállalók alkalmazásával sem költségoldalról, sem határidőben, sem megfelelő minőségben nem lehetett megoldani. Az is megjósolhatatlan volt, hogy az üzemnek milyen lesz a felfutása. Ez is a feldolgozás kiszervezése mellett szólt.

A tevékenységben komoly szempont volt az élelmezés-egészségügyi előírás is. Saját emberek alkalmazása esetén az esetleges felelősséget nem lehetett volna tovább hárítani. Tehát mind a pénzügyi szempontok, mind a termelés biztonságának szempontjai, mind a hatékonyság, a profitstabilitás abba az irányba mutattak, hogy a termelést ki kell szervezni alvállalkozók részére.

Négy cégtől kértek ajánlatot, az ajánlatok nagyon közel voltak egymáshoz. Ezek nagy cégek voltak, amelyek már egy bizonyos ideje végeztek ilyen típusú húsfeldolgozási szolgáltatást nagy húsipari vállalatoknak. Volt köztük olyan is, aki nem pont a húsiparban tevékenykedett. A négy cég között volt cég3, aki az egyik legnagyobb versenytársuknak, cég4-nek dolgozott. Cég4 - akinek évi 100 milliárd forint volt az árbevétele - biztosította őket arról, hogy ez a cég jó választás lehet. Ők megfelelőnek ítélték a szolgáltatásukat.

Maguk is alaposan leellenőrizték cég3-at, mindent megtettek, amire lehetőségük volt, kértek nullás NAV igazolást, ellenőrizték a cégszámokat, hogy létezik-e a cég, az aláírási címpéldányt, hogy kivel kötnek szerződést. Ezután I.r. vádlotték találkoztak velük. Ő ezen a találkozón nem vett részt, csak a háttérmunkát végezte. Vállalkozói szerződést kötöttek. Ők nem szerettek volna a vállalkozó munkavállalóival foglalkozni, a vállalkozó dolga volt, hogy megszervezze a munkát, ők a feldolgozott mennyiség után fizettek.

A vállalkozói díj kiszámításánál a fő szempont az volt, hogy tisztességes munkáért tisztességes árat fizessenek, amiből a vállalkozó normálisan meg tud élni, fedezetet biztosít arra, hogy fizesse a dolgozói bérét és járulékait és legyen még egy kis profitja is.

A cégváltással kapcsolatban arról beszélt, hogy 2013. őszén cég3 jelezte feléjük, hogy inkasszót kapott a NAV-tól. Szerinte ebből is arra lehetett következtetni, hogy fizetnek járulékokat, amit egyébként ők nem is tudtak ellenőrizni. Ekkor javasolták, hogy cég3-at szeretnék lecserélni cég2-re. Ezt a céget is leellenőrizték és még jobbnak is tűnt, mint cég3, mert sokkal korábbi cég volt és szintén dolgozott cég4-nél, ami egy fontos referencia volt.

Cég2-vel hasonló tartalmú szerződést kötöttek.

Elmondta azt is, hogy cég1 2013. évben negyedéves áfa bevalló volt és valóban nullás áfa bevallásokat adott be, de ennek az volt az oka, hogy minden energia cég5-szerződésnek való

megfelelésre ment el és a termelésirányítási rendszert nem sikerült összekötni a számviteli rendszerrel. Azt azonban minden negyedévet követő 20-ig konstataáltak, hogy lényegében adólevonási joguk keletkezik, nem pedig fizetendő áfa. Azt tehát látták, hogy nem kell áfát fizetniük, de nem tudták mögé tenni az analitikát, mert nem tudták az összes számlát időben feldolgozni. Ha nem történt volna a NAV akció január 22-én, akkor pár napon belül rendezték volna a dolgot, önellenőrzésre került volna sor. Azt nem gondolhatta a NAV, hogy a beszerzések utáni áfát ők nem vonhatják le. A NAV nemcsak cég1-nek zárta mindenét, de a készfizető kezesek számláit is inkasszálta.

Ezt követően lehetett ugyan számlázni, de utalni nem tudott cég5 a bankszámlák zárolása miatt. Erre jött létre háromoldalú megállapodás (cég5 - cég1 - cég2), ami gyakorlatilag egy tartozás-átvállalási szerződés volt.

Cég2 hetente fizette a munkásokat, ezért heti elszámolás volt. Így minden héten született egy ilyen háromoldalú megállapodás, amiben cég5 átvállalta cég1-től cég2 felé fizetendő számláinak a kifizetését.

Azért, hogy tudjon működni cég1, figyelembe kellett venni, hogy voltak olyan költség-elemek, amik nem kapcsolódtak az alapanyagokhoz és cég2-höz. Ilyen volt pl. a gázolaj, amit fizetni kellett. Ez azért volt fontos, mert cég1 nemcsak a húsfeldolgozást végezte cég5 felé, hanem a szállítmányozást is. Ilyenek voltak még a közüzemi díjak is. Ezért az a megoldás született, hogy cég5 minden héten a háromoldalú megállapodás mellékletében lévő számlák kifizetését átvállalta, viszont arra kérték cég2-t, hogy a heti 7,5 millió forint fölötti összeget adja kölcsön cég1-nek, amit akkor tud visszafizetni, ha megkapja az Auchantól a kiállított számláinak ellenértékét.

Ezeket a kölcsönöket nem lehetett utalni, így minden héten cég2 átadta a 7,5 millió forint feletti összeget készpénzben cég1-nek, mindig átadás átvételi bizonylattal. Ez az összeg nem volt elég arra, hogy gázolajra fordítsák, vagy kifizessék a víz-vagy csatornázási díjat, az áramszolgáltató felé a díjakat. Egyéb családi forrásokhoz is hozzá kellett nyúlni.

Ez a megállapodás 2014. január végén indult és május végéig tartott. A kölcsön összesen 13 millió forint volt. A heti készpénzmennyiség 500.000 és 1,5 millió forint között lehetett. Május végén-júniusban úgy döntött cég2, hogy ezt a kölcsönt vissza akarja kapni és a hűtőházból elvitt kb. 20 millió forintnyi fagyasztott árut.

Januárban cég2-t is ellenőrizte a NAV, ezt az üzem területén dolgozók meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek miatt gondolja, és nem merült fel adat arra, hogy ne lennének befizetve a járulékok. Még 2014. januárja után is nullás adóigazolást kapott cég2.

A NAV közigazgatási határozatában megerősítette, hogy nem volt fizetendő áfájuk, hanem levonható áfájuk volt, az áfa összegét vissza is utalták.

A NAV határozat elismerte, hogy az intézkedés alaptalan és aránytalan volt.

Arra nem emlékezett, hogy cég3-nál kivel tárgyaltak, mert ő ezeken a tárgyalásokon nem vett részt. Cég2-t cég3 ajánlotta, akivel meg voltak elégedve.

Tanul-et ismerte, ő volt az üzemben a munkavezető. Azt nem tudta, hogy melyik cég alkalmazásában állt.

A 7,5 millió forintot úgy kalkulálták ki, hogy nagy átlagban hetente ennyi volt cég2 által elvégzett munka ellenértéke. Úgy lett ebből több, hogy cég1 jelezte cég5 felé, hogy az üzemben más költségei is vannak. Az üzem működését nem tudta volna fenntartani, ha nem kap pénzügyi segítséget. Így az Auchan javaslatára jött a kölcsön ötlete.

Attól függetlenül, hogy nem volt pénzmozgás cég5 és cég1 között, attól cég1 leszámolta az általa eladott árut, és a végén, amikor felszabadultak a számlák, akkor a felek elszámoltak egymással. Cég1 szerezte be az árut, az alapanyagot és ő adta el a készterméket továbbra is.

Tanú3 meghallgatására a 2017. október 2. napján tartott tárgyaláson került sor (61. sorsz. tjkv.)

A tanú a kihallgatásakor is cég1-nél dolgozott, ahol logisztikával foglalkozott. Elmondta, hogy cég5-tel úgy állapodtak meg, hogy a szállítást is ők végzik, nemcsak a gyártást. 19 cég5 áruháza kellett minden éjszaka a termékeket kiszállítaniuk. Ezt 5 db 22 raklapos teherautóval és egy 33 raklapos kamionnal végezték. 2014 előtt a velük szemben, a utca2-ben lévő Agip benzinkúttal voltak szerződésben, kártyával tankoltak. Az ő feladata volt annak összeállítása, hogy melyik kocsira melyik raklapokat kell felrakni és milyen útvonalon történik a szállítás. Utána el kellett látnia ezeket a gépkocsikat üzemanyaggal is és meg kellett venni az útvonaldíjat is.

2014-ben, miután zárolták a számlákat, már nem lehetett az Agip-kártyát használni, csak készpénzzel fizethettek. Ezt a pénzt minden este meg kellett kapnia valakitől, vagy I.r. vádlottól vagy tanú1-től. Ez az összeg mindig 150.000 Ft volt. Elszámolásra kapta a pénzt I.r. vádlottól, akinek a számlákat hozta vissza. 2014. január 22-től decemberig tartott mindez, amikor felszabadították a számlákat és onnantól kezdve újra átutalásos volt a fizetés.

Elmondta azt is, hogy tanú1 nem annak a cégnek volt az alkalmazottja, ahol ő dolgozott. Neki csak annyi volt a dolga vele, hogy tőle kapta a pénzt, ő az üzemben valószínűleg a termeléssel foglalkozott. Azt mindig I.r. vádlott mondta meg, hogy éppen kitől kérje a pénzt.

Ezeket az összegeket minden egyes tankolási napon megkapta, nagyrészt I.r. vádlottól. Volt olyan is, hogy 2 napra szóló pénzt kapott. Olyan nem volt, hogy egy egész hétre való pénzt kapott volna.

Az I.r. vádlott védője igen részletesen elemezte tanú1 vallomását, melynek az elsőfokú bíróság általi idézését iratellenesnek, és az ebből következő értékelést helytelennek minősítette.

A másodfokú bíróság a védői hivatkozást részben megalapozottnak találta. Arra helytállóan mutatott rá a védő, és a másodfokú bíróságnak is ez az álláspontja, hogy tanú1 vallomását fokozott körültekintéssel kell értékelni.

A tanú vallomása a személyi bizonyítékok között a másodfokú bíróság szerint is kiemelkedő fontosságú volt, ezért nyilatkozatait, állításait az elsőfokú bíróság által leírtaknál részletesebben látta szükségesnek bemutatni.

Tanú1 - még 1. számú tanúként - a nyomozás során 2015. február 4. napján tett tanúvallomást. (nyom. ir. 6. kötet 366-377/A. oldalai)

Ebből - az elsőfokú ítéletben írtakon kívül - az emelhető ki még, hogy cég1 és az alvállalkozója között létrejött szerződésben mi alapján került kiszámolásra, meghatározásra a vállalási összeg. Ez a szerződés szerint tartalmazta a dolgozók bérét és járulékait és erre tevődött rá az áfa. Azt ő nem tudta, hogy cég1 mennyit számlázott tovább cég5 felé.

Cég1 alvállalkozójának érkező pénzből kifizették a munkásokat, és a fennmaradó összegből és az áfából lettek kifizetve az egyéb költségek (szállás, utazás, III.r. vádlott, tanú10, ő maga, stb.), illetve ebből kapta meg a pénzét II.r. és I.r. vádlott. Ebből látszik, hogy tanú1 alvállalkozói vagy a járulékokat fizetik be az átutalt összegből, vagy a fent nevezett egyéb költségeket, de mivel a szállásköltségek és a saját fizetésük fontosabb volt, ezért már a szerződések megkötésekor tisztában voltak azzal, hogy a járulékok nem lesznek megfizetve.....A járulékokra, személyi jövedelemadóra nem maradt pénz.

Az elszámolásról hetente állított ki számlát cég3, majd cég2 cég1 felé.

III.r. vádlottal, cég2 ügyvezetőjével és cég8 valamint cég9 könyvelőjével hetente találkozott, az üzembe jött be, vagy más helyeken találkoztak.

Az által kiszámított összegeket ő emailben küldte meg III.r. vádlottnak, aki ez alapján kiállította a számlát. A számla alapján a kifizetendő bért 2013-ban cég1 vagy cég7 utalta a cég 2-nek, korábban pedig cég3-nak. A pénzt cég2 tovább utalta cég8-nak, ami V.r. vádlott cége, de ez is III.r. vádlott irányítása alatt állt, ő pedig II.r. vádlott irányítása alatt.

Cég8 számlájáról a cégvezető felvette a pénzt, amit vagy V.r. vádlott vagy III.r. vádlott személyesen hozott be utca1 utcába, de volt olyan is, hogy cég2 számlájáról vette fel III.r. vádlott a pénzt, mivel V.r. vádlott nem volt elérhető.

Ő sosem találkozott cég9 ügyvezetőjével, még III.r. vádlott sem tudta a számát.

Miután a költségeket (szállás, utazás, III. r., tanú10, a biztonsági ember és a saját fizetése), a béreket kiborítékolták, fennmaradt egy rész - heti 1,5-2,5 millió Ft - amit minden alkalommal személyesen adott át II.r. vádlottnak, és ez a pénz az ő saját pénze lett.

Később volt olyan, hogy I.r. vádlottnak is kellett adni a fennmaradó részből - 500.000-2 millió Ft-ot - attól függően, hogy mekkora mennyiségű hús után kaptak pénzt.

2014-ben még jobban cég5 határozta meg a munkaerőt és az elszámolást. A számlákat is felé kellett megküldeni, ők utalták át az összeget cég2 bankszámlájára, de meg volt határozva, hogy cég2 bankszámlájáról felvett pénzből mennyit kell cég1-nek visszaadni. Ezt az összeget készpénzben adta át tanú4-nek, tanú3-nak vagy I.r. vádlottnak. Ezek az összegek 500.000 Ft-tól 2 millió Ft körüliek voltak. Attól függött, hogy II.r. vádlott mennyit kapott.

Cég2 4%-ot vett le minden esetben, ami III.r. vádlott pénze volt, hetente 300.000 Ft.

2013. szeptember környékén cég3 ellen végrehajtási eljárás indult, ezért II.r. vádlott utasítására kiiktatták a céget és a helyére lépett a szintén a II.r. vádlott irányítása alatt álló cég2 és az ő alvállalkozója volt cég8, amely társasághoz voltak bejelentve a munkavállalók 2013-ban és 2014. június 30-ig.

Felvázolta az egész rendszernek a működését is: cég5 leadta a megrendelést emailben, feldolgozták a húst, 2013. szeptemberig cég3 kiállította a számlát cég1 felé, aki a saját hasznával emelve továbbította azt cég5-nek. A munkások cég8-hoz voltak bejelentve, de a III.r. vádlott által benyújtott bevételekben már soha nem szerepeltették a munkásokat. Az utánuk fizetendő járulékot se vallották és fizették be. Erre a rendszerre ezért volt szükség.

Az átutalt pénzből II.r. és I.r. vádlott kapott Ez volt az első és legfontosabb.

A maradékból lettek a fizetések elosztva, de olyan is volt, hogy a pénz még a fizetésekre se volt elég, a következő heti pénzből egészítették ki. Ebből is látszik, hogy a járulék fizetésekre egyáltalán nem maradt pénz. I.r. vádlott pénzét ő adta át és azért nem kapott mindig pénzt, mert volt tartozása II.r. vádlott felé.

2013. szeptembertől, amikor cég3-at kivették, eggyel lejjebb csúszott a rendszer (korábban cég3 alvállalkozója volt cég2).

2014-ben cég8-at is ki kellett venni eljárás miatt, akkor lépett a helyére cég9. Az ügyvezető III.r. vádlott barátja volt, ide jelentették át az embereket, de rájuk bevallást szintén soha nem tettek.

A háromoldalú megállapodást követően cég5 a számla ellenértékét cég2 számlájára utalta, és ugyanúgy ment a tovább utalás. Az átutalt pénzeket közösen felvették, elhozták a utca1 utcába, ahol megtörtént a szétosztás. Cég2 számlájára heti 7,5-10,2 millió Ft érkezett. Ebből 7,5 millió Ft-ig II.r. vádlott rendelkezett, az e fölötti részt kellett odaadni I.r. vádlottnak.

Amennyiben a vállalási összeg tartalmazta a járulékot, akkor talán lehetőség lett volna azt befizetni, de a felépített rendszerben ebből kerültek kifizetésre a megjelölt tételek, amelyek a működéshez elengedhetetlenek voltak. Így már cég1-gyel kötött szerződéskor tudatában voltak az alvállalkozók, hogy a járulékok nem lesznek befizetve.

Az I.r. vádlott részére átadott összegek jogcíme különböző volt, pl. üzemanyagpénz, munkabér, stb.

Elmondta azt is a tanú a nyomozás során, hogy I.r. vádlottnak cég3 esetében tudomása volt arról, hogy a járulékok nem lettek befizetve, mivel azért került sor a cégváltásra, mert a cég3 ellen adóhatósági vizsgálat indult és végrehajtást kezdeményeztek vele szemben.

A többieknek is tudniuk kellett, hogy a járulékok nem kerülnek megfizetésre, mert a bérek és költségek kifizetése után nem maradt erre pénz.

A járulékokra kidolgozott séma az volt, hogy bejelentették az alkalmazottakat, viszont a NAV rendszere miatt a bejelentett és a bevallásban szereplő adatok nem futottak össze, így a benyújtott bevallásokban már nem szerepeltették a havonta bejelentett alkalmazottakat, így járulékot se vallottak be és nem fizettek utánuk.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 42. oldal 5. bekezdésében hivatkozott **III.r. vádlott tanúként** tett vallomására (nyom. ir., 7. kötet 195-198. oldalai).

Ebben az ítéletben idézettekén túl elmondta azt is, hogy mielőtt I.r. vádlottal tárgyalt volna, már egyeztetett egy volt katonatársával (V.r. vádlott), akinek cég8 volt a cége, ami abban az időben nem végzett tevékenységet, de összehozta őt tanú1-gyel, akivel egyeztetett és ez alapján biztosítani tudták cég2 részére a kívánt 80-120 fő szak-és segédmunkásból álló munkaerőt. Cég2-nek saját alkalmazottja nem dolgozott cég1-nél.

Arra a kérdésre, hogy milyen gazdasági megfontolásból volt szüksége cég1-nek az ő tevékenységére, miért nem szerződött közvetlenül cég8-cal, úgy nyilatkozott, hogy erre I.r. vádlott tudna válaszolni.

Tanú13 vallomását az elsőfokú bíróság lényegében egy mondatban foglalta össze az ítélet 54. oldal 2. bekezdésében. Ennél azonban a másodfokú bíróság egy kicsit részletesebb vallomás-bemutatót látott szükségesnek, mert a tanú nyilatkozatai jelentőséggel bírtak III.r., V.r. vádlottak és tanú1 szerepét illetően.

A tanút kihallgatták az adóigazgatási eljárásban (nyom. ir. 7. kötet 199-201. oldalai) is, ahol arról nyilatkozott, hogy 2013. február 1-től cég8-ban dolgozott, V.r. vádlott volt a munkáltatója, de III.r. vádlott volt a felettese, az ő utasításait kellett követnie. Cég8. és cég2 bérszámfejtését és a munkavállalók bejelentését végezte, 2014-től cég9-ét is. Az adó befizetése nem az ő feladata volt.

Tanúvallomásában (nyom. ir. 202-205. oldalai) arról számolt be, hogy könyvelési feladatokat látott el III.r. vádlott mellett. A munkavállalók bejelentése, a munkáltatással összefüggő feladata is volt. A bevallást III.r. vádlott ellenőrizte és küldte meg.

Fontos kiemelni, hogy neki tanú1 emailben küldte el a munkavállalók adatait és ő ez alapján csinálta a bejelentésüket, a bejelentőn lévő adatok alapján készítette el a bérszámfejtést és az emailben küldte el ő is tanú1-nek. A járulékbevallások nem minden esetben tükrözték a valós dolgozói létszámot. Ezeket a bevallásokat III.r. vádlott utasítása alapján készítette el, de azt nem tudta, hogy ezt III.r. vádlott beküldte-e vagy sem. Cég8 esetében többnyire nullás bevallás lett beküldve, vagy nem is lett benyújtva.

2014. májusában III.r. vádlott önellenőrzést rendelt el cég8 munkáltatással összefüggő bevallása kapcsán 2013. és 2014. évre. Ezt követően emailben tanú1 megküldte, hogy cég8-tól ki kell jelenteni a munkásokat és be kell jelenteni őket cég9-hez, cég6-hoz és cég2-be.

IV.r. vádlottról úgy nyilatkozott, hogy őt nem ismeri és V.r. vádlottról is úgy beszélt, hogy többször megfordult a társaság székhelyén, mindig III.r. vádlotthoz jött. Neki V. r. vádlott számlát, iratokat, utasítást sosem adott, nem is nagyon beszélt vele. (Pedig ő volt cég8 ügyvezetője, ahol a tanú alkalmazásban állt.)

A tanú13 által elmondottakat a cég8-nál végzett adóvizsgálat is alátámasztotta. (nyom. ir. 8. kötet16. oldaltól kezdődő rész)

Azt állapították meg, hogy V.r. vádlott szerepe cég8-nál névleges volt. A valódi irányítást tanú1 és III.r. vádlott végezte. Cég5 dolgozóit irányító tanú14 sem ismerte V.r. vádlottat.

III.r. vádlott több cégben is ügyvezetőként járt el, tevékenységét az adókötelezettség megfelelő teljesítése nélkül végezte. A megrendelők által megkövetelt 0-s igazolásokat úgy szerezte be, hogy érdemi adóbevallást nem adott be. A lánc alján szereplő cég8 és cég2 nem teljesítette adókötelezettségeit. A cégek tanú1 és III.r. vádlott érdekkörébe tartoztak. Költségszámlákat egyik cég sem mutatott be. A bérszámfejtést valótlan bérre készítették el. Bár volt jelenléti ív és teljesítés igazolás, ezeket tanú13-nak sosem adták át. A nagy volumenű élönmunkához kapcsolódó közterhek megfizetésére nem került sor.

I.r. vádlott védője vitatta a **titkos adatszerzés keretében rögzítésre került**, és az ítéletben hivatkozott egyes **beszélgetések** helyes tartalmát és értelmezését is, így a másodfokú bíróság ezek helyességét is meg kellett vizsgálnia.

A védő a rögzített beszélgetések tartalmát úgy ítélte meg, hogy azokban nincs I.r. vádlottat terhelő adat.

Az elsőfokú bíróság ezeket a beszélgetéseket rendkívül részletesen idézte és értékelte az ítélet 55. oldal utolsó bekezdésétől egészen a 61. oldal 3. bekezdéséig.

Megvizsgálva az I.r. vádlott védője által kifogásolt beszélgetéseket, megállapítható volt, hogy az 57. oldal - helyesen - 6. bekezdésének a végén az elsőfokú bíróság iratszerűen idézte a lehallgatott beszélgetést és annak körülményeit is. Helytállóan rögzítette, hogy a hívás elején - mielőtt abba a hívott fél, aki II.r. vádlott volt, bekapcsolódott volna -I.r. vádlott más személyhez címezte az idézett nyilatkozatot.

Lévé, hogy előtte tanú1-gyel beszélt - 12 óra 57 perckor - és e beszélgetést helytállóan idézte az 57. oldal 6. bekezdés elején, helyes következtetés az elsőfokú bíróság részéről, hogy ez a megjegyzés is neki szólt.

Az, hogy miért került sor erre a megjegyzésre, az idézett beszélgetés tartalmából, külön rákérdezés nélkül is egyértelműen következik. Az, hogy tanú1 az utca1 utcai üzemből végezte a rábízott

feladatokat senki által nem volt kérdéses és nemcsak a munkaszervezés, de a dolgozók kifizetése, a pénzösszegek I.r. vádlottnak visszajuttatása kapcsán is tevékenykedett. Erre egyébként a I.r. vádlott által hivatkozott és kihallgatni kért tanú³ fentebb idézett vallomása is tartalmazott adatot.

Ehhez a beszélgetéshez kapcsolódóan szükséges volt még egy kis pontosítás az ítélet 57. oldal utolsó bekezdésében. A 4. sorban idézett beszélgetésrész helyesen úgy hangzik, hogy „neki a Jani azt mondta, hogy előző nap adott öt-ötvenet”. Ez nyilván 550.000 Ft-ot jelent.

A 6. sorban idézett részben II.r. vádlott pontosan annyit közölt, hogy „honnan járna annyi, ha 6.600.000 a számla?”.

Ezek a pontosítások a másodfokú bíróság szerint azért voltak szükségesek, mert szó sincs a beszélgetésekben üzemanyagpénzről, hanem inkább a dolgozók kifizetéséről, illetve pénzvisszaosztásról. Az üzemanyagfogyasztásra költött pénz egyébként sincs egyenes összefüggésben a leszállított húsáru aktuális ellenértékével.

Az ítélet 58. oldal 3. bekezdésében szereplő beszélgetés tényszerűen I.r. vádlott és tanú⁴ között zajlott le, és a védő által idézett kijelentést valóban tanú⁴ tette. Ebből következően pedig valóban helytelen a védő által kifogásolt megállapítás az ítélet 63. oldal 5. bekezdésében, mert nem tanú¹-gyel történt ez a beszélgetés.

Az 58. oldal 3. bekezdésében írt beszélgetés során egyébként I.r. vádlott arról is beszélt, hogy szerinte mindenki megfigyelés alatt áll. Azt is mondta, hogy „nem tudom, mit követtek el, én azt tudom, hogy 56 munkaügyi ellenőrzés volt, mindig mindent rendben találtak”.

Alappal kifogásolta az I.r. vádlott védője a 63. oldal utolsó bekezdésének azt a megállapítását, hogy a telefonbeszélgetések tartalmából megállapítható lenne, hogy I.r. vádlott 2014. augusztusában beszélt volna II.r. vádlottal. Ez a beszélgetés ugyanis I.r. vádlott és tanú¹ között zajlott le (helyesen idézi az ítélet 57. oldal 2. bekezdése, nyom. ir. 9. kötet, 96. oldal).

Irrelevánsnak tartotta az I.r. vádlott védője az ítélet 56. oldal 5. bekezdésében idézett beszélgetést, mivel szerinte az ott említett névtelen feljelentés nincs összefüggésben jelen büntetőeljárással.

A másodfokú bíróság nem osztotta ezt a védői álláspontot.

Tény, hogy a büntetőeljárás valóban egy névtelen bejelentés alapján indult, ahogy azt a fent hivatkozott bekezdésben az elsőfokú bíróság is rögzítette. Erre a bejelentésre 2014. január 9. napján került sor (nyom. ir. 1. kötet 31-32. oldalai). Tehát a telefonbeszélgetés időpontjában ez már ismert lehetett a lehallgatott beszélgetésekből következtethetően jó kapcsolatokkal rendelkező I.r. vádlott előtt is (tudja ki nem jelent meg az adóigazgatási eljárásban, kit akarnak előállítani). A névtelen bejelentés éppen azt tartalmazta, hogy a bejelentővel munkaszerződést sem kötöttek.

A beszélgetés során, miután I.r. vádlott beolvasta a tanú⁵-től kapott levelet (nyilvánvalóan nem a névtelen bejelentést, hanem az adóvizsgálat megállapításait), amelyben a hiányosságokat részletezik, mindketten le vannak sújtva. I.r. vádlott arra kéri tanú¹-et, hogy reggelre mindenkitől rántsön be munkaszerződést, az orvosik rendben legyenek dokumentálva, számolja össze, hány embernek nincs kártyája, reggelre minden legyen megoldva. Ezt követően hangzik el az I.r. vádlottól a patkány megtalálásával kapcsolatos mondat.

Még néhány pontosítás a lehallgatott beszélgetésekkel kapcsolatban:

Az 56. oldal utolsó bekezdésében említett beszélgetés a nyomozati iratok 9. kötet 94. oldalán található.

Az 59. oldal 5. bekezdésében szereplő telefonbeszélgetés tanú1 és III.r. vádlott között 2014. szeptember 15. napján történt (nyom. ir. 9. kötet 108/a. oldal), tanú1 és élettársa közötti beszélgetés is ugyanezen a napon volt 20 óra 43 perckor (nyom. ir. 9. kötet 109/a. oldal). Arról is szó esett, hogy II.r. vádlott még mindig a „Kisgyerekben” (III.r. vádlott) hisz és azt mondja, hogy nem kell fizetni semmit, se járulékot, se áfát.

A 60. oldal 2. bekezdésében idézett beszélgetés 2014. szeptember 16. napján 9 óra 28 perckor zajlott és arról is szó van benne tanú1 és az ismeretlen személy között, hogy V. (II.r. vádlott) nem érti, miért nem 1,35 millió Ft érkezik. Tanú1 elmagyarázza, hogy van 8,5 millió értékű számlájuk, amiből 7,5-öt átutálnak és azért nem kapja meg még az áfát sem. V.-nek (II.r. vádlott) ez nem tetszett, mire tanú1 felajánlotta, hogy lecsökkenti a létszámot. V. közölte, hogy ne csökkentse le csak annyira, hogy hetente 1.350.000 Ft megmaradjon, most ugyanis csak 1.150.000 Ft maradt (nyom. ir. 9. kötet 113/a. oldal).

A bizonyítékok értékelése körében a másodfokú bíróság által tett korrekció nem változtatott érdemben az elsőfokú bíróság által elvégzett mérlegelésen, az abból levont ténybeli következtetéseiben. Tanú2 vallomásaiban részletesen beszámolt cég1 megalakulásáról, cég5-tel kötött vállalkozási szerződés teljesítése körében az alvállalkozók bevonásának indokoltságáról. A vád módosulása miatt ezek a kérdések már nem képezték vita tárgyát. Az I.r. vádlott védője is a fellebbezése írásbeli indokolásában kizárólag az üzemanyagra átadott pénzüsszegek esetében hivatkozott arra, hogy a tanú nyilatkozata I.r. vádlott állításait alátámasztotta. Hogy ilyen történt, az a másodfokú bíróság szerint sem vonható kétségbe, és abban a kérdésben is tényszerűnek találta az I.r. vádlott védőjének hivatkozását, hogy ilyenről tanú1 már a nyomozati vallomásaiban is említést tett. Igaz, az idézett vallomásaiban az üzemanyagra történt pénzátadást csak az I.r. vádlottnak történt készpénzátadások egyik jogcímeiként említette meg.

Ebben a körben tanú3 vallomása is elfogadható volt, de ezek a nyilatkozatok azért nem fordították más irányba az elsőfokú bíróság mérlegelését, mert az üzemanyagpénzek átadása csak egyik része volt a készpénzes visszaosztásnak, amelyre viszont tanú1 vallomása - a titkos adatszerzés keretében lehallgatott beszélgetések által is megerősítetten - bizonyítékot szolgáltatott.

Az elsőfokú bíróság a vád változásai alapján helyesen határozta a bizonyítás lényegi kérdéseit és irányát.

Helyesen tulajdonított jelentőséget a vádlottak közötti kapcsolat feltárásának abban a körben, hogy ez alátámasztja-e bűncselekmény elkövetését?

Ezen belül részletesen vizsgálta az egyes vádlottak szerepét is a költségvetést károsító bűncselekmények elkövetésében.

Azt is helyesen ismerte fel, hogy I.r. vádlott büntetőjogi felelősségének megítélésakor döntő jelentősége van a tudattartalma vizsgálatának, azaz, hogy tudott-e arról, hogy a kialakított számlázási láncolatban adókiátszást megvalósító ügyletben vesz részt?

Alaptalan volt I.r. vádlott védőjének állítása, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem foglalkozott cég1-nél végzett adóvizsgálatok megállapításaival. Ez a hivatkozás nyilvánvalóan az adóvizsgálatokban megállapítottak bíróság általi elfogadását célozta. Az elsőfokú bíróság azonban az ítélete 46. oldal 3. bekezdésében megválaszolta ezt a kérdést.

Helyesen utalt a Be.7.§ (5) bekezdésében foglaltakra, mely szerint abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el bűncselekményt, a bíróságot nem köti a polgári, a közigazgatási, a szabálysértési, a fegyelmi vagy más eljárásban hozott határozat, illetve az abban megállapított tényállás. Helyesen

hivatkozott e körben a Be.167.§ (4) bekezdésében írtakra is, mely a bizonyítékok értékelésénél a szabad bizonyítás rendszerét fogadja el.

Ezen túlmenően az ítélet 62. oldal 3. és 4. bekezdései is említik és értékelik is az adóvizsgálat eredményét.

Rámutat a másodfokú bíróság arra is, hogy az adóhatósági ellenőrzés során az eljáró adóhatóság nyilvánvalóan kevesebb információ birtokában van, mint a tanúvallomások és a titkos adatszerzés eredményének is birtokában lévő bíróság. Ennek éppen I.r. vádlott - az elsőfokú bíróság által legfontosabbnak tartott - tudattartalma körében van meghatározó jelentősége.

Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok, az általa lényegesnek tartott tanúvallomások és a titkos adatszerzés során rögzített telefonbeszélgetések tartalma alapján kétséget kizáróan megállapíthatónak látta, hogy cég1 és az alvállalkozói pozícióban megjelent gazdasági társaságok egy olyan számlázási láncolatot alakítottak ki, melynek célja a költségvetésnek vagyoni hátrány okozása mellett az így realizálódó haszonszerzésre törekvés volt. Ebben a láncolatban az egyes vádlottak szerepét helyesen rajzolta fel és tudattartalmuk körében is helyes következtetéseket vont le az ítélet 61. oldal 3. bekezdésében.

A számlák fiktivitása kapcsán helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy az adólevonási joggal akkor sem lehet élni, ha a számlában szereplő gazdasági esemény a számlában szereplő felek között ugyan megvalósult, de a számlakibocsátó csalárd magatartást valósított meg és erről a számlabefogadó tudomással bírt.

Ezért volt döntő jelentősége az ügyben I.r. vádlott tudattartama vizsgálatának.

Az elsőfokú bíróság felsorakoztatta és megvizsgálta mindazon körülményeket, amelyek eligazítást adhattak ebben a kérdésben. Az elsőfokú bíróság mérlegelésének megalapozottságát mutatja - szemben a védői hivatkozással - hogy nem róttá I.r. vádlott terhére a cég3-tól befogadott számlákat.

Nem tévedett annak megállapításakor, amikor úgy látta, hogy attól az időponttól viszont, amikor a cégcseré megtörtént I.r. vádlott legalábbis eshetőleges szándékkal tudomásul vette vádlottársai költségvetést károsító, jogsértő magatartását.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az I.r. vádlott védőjének arra vonatkozó hivatkozását, hogy az nem bizonyítja az I.r. vádlott fenti tudattartalmát, hogy az alvállalkozó cégek esetében többször is olyan személlyel tárgyalt, akinek nem volt szerepe a cégszerzők szerint az adott cégben. Nem kizárólag arra kell ugyanis gondolni, hogy tanú1-gyel tárgyalt, függetlenül attól, hogy éppen melyik cég volt az alvállalkozó, hanem arra, hogy nem egy esetben a kívülállónak minősülő II.r. vádlottal folytatott megbeszélést érdemi kérdésekben. Erre pedig nemcsak a lehallgatott beszélgetések szolgáltatott adatot és nem is kizárólag az I.r. és a II.r. vádlott közötti konkrét beszélgetés, mert a kettejük közötti megbeszélés, kapcsolat - személyesen vagy közvetetten - más lehallgatott beszélgetésekből is kiderült. Ezen túlmenően pedig Kázmér János tanú vallomása is bizonyítékként szolgált II.r. vádlottnak az ügyletek hátterében tanúsított szerepére, vádlott-társaihoz - így I.r. vádlotthoz - fűződő kapcsolatára. Ennek a következtetésének logikus magyarázatát adta az elsőfokú bíróság az ítélet 63. oldal 4-5. bekezdéseiben, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett még annak ellenére is, hogy a II.r. vádlott „remegésével” kapcsolatos beszélgetés nem az I.r. vádlott és tanú1-gyel között zajlott le. Ez nem változtat az I.r. vádlott tudattartalmára levont következtetésen és még kevésbé II.r. vádlott tényleges tevékenységére tett elsőbírői megállapításokon.

Itt kell megemlíteni tanú1 vallomásának értékelését.

Téves az a védői álláspont, miszerint a tárgyalás közvetlensége alapján a megváltoztatott tárgyalási vallomást kellett volna a bíróságnak elfogadnia, ahol a tanú már igyekezett az I.r. vádlottat terhelő vallomását szépíteni, más színben feltüntetni.

Az elsőfokú bíróságnak a Be.167.§ (4) bekezdése szerint a bizonyítékokat egyenként és összességükben, szabadon kell értékelnie és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint kell megállapítani.

Egyáltalán nem sértett tehát törvényt az elsőfokú bíróság, amikor tanú1 - elsősorban az I.r. vádlottra és saját cselekvőségére vonatkozóan - módosított tárgyalási vallomását nem fogadta el. Ennek okát is adta az elsőfokú bíróság az ítélete 48. oldal 3. bekezdésében. Az ott írtakkal a másodfokú bíróság is egyetértett, de ehhez még hozzátartozik az is, hogy a lehallgatott beszélgetések is cáfolták, hogy a „kölcsonre”, a készpénzáadásokra kizárólag az üzemanyagköltség fedezése miatt került volna sor. Az elsőfokú bíróság által idézett telefonbeszélgetés szerint a dolgozók kifizetése miatt sürgette I.r. vádlott a készpénzáadást.

Tanú1 nyomozati vallomását a készpénz-visszaosztás más jogcímei tekintetében a bankszámlaforgalmi adatok (átutalások és végül készpénzfelvételek), de a lehallgatott beszélgetések is alátámasztották. E körben is beszédes a másodfokú bíróság által idézett telefonbeszélgetés a II.r. vádlottnak „kötelezően járó” 1.350.000 Ft hetiösszege.

Ezért is volt szükséges a másodfokú bíróság szerint tanú1 vallomásának részletesebb ismertetése, mert a vádlottak által kialakított rendszerről is olyan információkat tartalmazott (példával illusztrálva leírta pl. a pénzvisszaosztást, hogy ki milyen összeget kapott, elmagyarázta a kialakított rendszer lényegét, a vádlottak szerepét), amely más bizonyítékok által is megerősítést nyert.

Említést érdemel az a körülmény is, hogy tanú1 - tanú2 és tanú3 tanúkkal együtt - korántsem tekinthetők I. r. vádlott vonatkozásában érdektelen tanúknak, hiszen valamennyien az I. r. vádlott által vezetett cég1-gyel állnak munkavállalói kapcsolatban.

Tanú1 vallomásának elfogadhatatlanságával kapcsolatos védői érvelés a fentiekre tekintettel nem más, mint az elsőfokú bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenységének meg nem engedett támadása, így az a másodfokú eljárásban nem lehetett eredményes.

Az I.r. vádlott védője egyébként egyes bizonyítékrészleteket kiragadott, azokat elkülönítetten, kizárólag I.r. vádlott védekezéséhez illesztve értékelte, elmulasztotta azonban az egyéb bizonyítékkal történő összevetésüket.

I.r. vádlott védekezésének az a része, hogy nem volt érdeke törvénysértően működő cégekkel dolgozni, ellentétben áll a rendelkezésre álló bizonyítékokkal.

A cég5-tel kötött vállalkozási- és szállítási szerződések, ezek módosításai és mellékletei alapján az állapítható meg, hogy cég5 erőfölénye miatt cég1. beszerzései, gazdaságos működése erősen determinált volt: a beszállítók körét, a beszerzések árait cég5 határozta meg, a tárgyi eszközök nagyobb részét is cég5 biztosította, ellenőrizte a teljes gyártási folyamatot, szoros pénzügyi függőség alakult ki, cég1 mozgástere korlátozott volt. Cég1 árszabályozó tevékenysége csak a megfelelő munkaerő biztosításának területére korlátozódott.

Ahogy tanú2 a másodfokú bíróság által idézett vallomásában is elmondta, cég5-öt az áron túl a megfelelő minőség és a határidő is érdekelte. A vállalási ár szerepe a vállalkozó szempontjából tehát nyilvánvalóan meghatározó volt és e körben csak a munkavállalókkal összefüggésben volt mozgástere, így a cselekvőségének ez volt az indítéka, a mozgató rugója a másodfokú bíróság álláspontja szerint is.

Alappal hivatkozott az I.r. vádlott védője cég3 referenciájával összefüggő, az ítélet 50. oldal 3-4. bekezdésében írt elsőbírői érvelés helytelenségére, miszerint az azért nem fogadható el, mert cég1 már hónapokkal korábban kapcsolatban állt a céggel, és cég4 csak később utalt cég3 bankszámlájára.

Az ezzel összefüggő banki adatokat 2012. év tekintetében ugyanis a bíróság nem vizsgálta.

A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy cég3 mint vállalkozó és cég1 mint megrendelő között 2012. február 24. napján jött létre vállalkozási szerződés, melyet 2012. március 26. napján módosítottak is (könyvszakértői vélemény, nyom. ir. 3. kötet 12. és 13. oldala).

Az ügyiratokból az is megállapítható, hogy az ügyészség kizárólag 2013. januárjától tette vád tárgyává cég3 általi számlakibocsátást, de a 2013. január 5. napján kiállított számla mutatja, hogy a felek nem cég5-tel kötött szerződést követően léptek üzleti kapcsolat, hanem már a fentiek szerinti korábbi időpontban.

Mindezek alapján helytálló volt a védői hivatkozás és az elsőfokú bíróság téves következtetését az indokolásból mellőzni kellett.

Mindezek mellett is megalapozottnak tartotta a másodfokú bíróság azt az elsőbírői következtetést, ami elvetette I.r. vádlott azon védekezését, hogy az alvállalkozó cégek kiválasztása referencia és gondos tájékozódás után történt.

Ennek a vádlottak között feltárt személyi kapcsolatok, de a gazdasági észszerűség is ellene szólt.

Cég2 tevékenységi körében húsfeldolgozási tevékenység nem is szerepelt, alkalmazottai sem voltak. III.r. vádlott a már idézett tanúvallomásában (nyom. ir.7. kötet 195-198. oldala) maga sem tudott magyarázatot adni arra, hogy milyen gazdasági megfontolásból volt szüksége az ő cégére cég1-nek, miért nem szerződött közvetlenül cég8-cal? Úgy nyilatkozott, hogy erre I.r. vádlott tudna válaszolni.

Az elsőfokú bíróság megalapozott indokok alapján vetette el II.r. vádlott védekezését is. Azt nemcsak tanúl-nek a nyomozás során és a tárgyaláson is fenntartott vallomása cáfolta, de a lehallgatott telefonbeszélgetések is.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a II.r. vádlott védőjének azt a hivatkozását, hogy az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelése feltevéseken és téves következtetéseken alapult.

Nem téves az a hivatkozás sem, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére vetette el II.r. vádlott védekezését, hogy tanúl vallomásán kívül valamennyi bizonyíték az ő előadását erősítette volna. E körben elég csak a lehallgatott beszélgetésekre utalni, melyekben nemcsak tanúl kijelentéseiből, de I.r. vádlott szavaiból is egyértelműen kirajzolódik II.r. vádlott háttérben megbúvó, de a kialakított cégrendszer alapvetően meghatározó szerepe.

Egyébként a fenti két vádlott viszonyát sem a vádlottak vallomása, hanem tanúl előadása és a lehallgatott beszélgetések tartalma, hangvétele alapján lehetett helyesen megítélni, úgy, ahogy azt az elsőfokú bíróság is tette. Ez alapján nincs szerepe III.r. vádlott tanúként tett vallomásának, de a bűncselekményben a részvételüket tagadó IV.r. és V.r. vádlott nyilatkozatainak sem, ahol II.r. vádlottól valóban nem esett szó.

A másodfokú bíróság II.r. vádlott védőjének a vádlott felmentését célzó érveit sem tudta másnak tekinteni, mint ami az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadja, a vádlotti védekezés elfogadtatását célozza. Ez azonban megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

Az elsőfokú bíróság III.r., IV.r. és V.r. vádlottak tekintetében is helyesen értékelte a bizonyítékokat. Szerepük a bűncselekmény elkövetésében tanú1, tanú13 tanúk vallomása, a titkos adatszerzés során lehallgatott beszélgetések, a cégiratok és a bankszámlaforgalom adatai alapján is megállapítható volt. Lényegében a fellebbezések sem hivatkoztak olyan bizonyítékra, amely az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetés levonására adhatna alapot. Azt sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottak védekezését nem fogadta el.

Így ezek a fellebbezések is a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadták, a vádlotti védekezések elfogadtatását célozták, ami a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

Nem osztotta azt sem, hogy IV.r. vádlottat tanú1 tévedésbe ejtette, így ügyvezetőként sem felelhet a költségvetést károsító cselekményért. Ennek ellene szólt a pénzfelvételeiben való személyes közreműködése, hogy tudomással bírt az ügyvezetése alatt álló társaság tényleges gazdasági tevékenységéről, továbbá II.r. vádlotthoz fűződő személyes kapcsolata.

A másodfokú bíróság a fentiek szerint értékelt bizonyítékok alapján maga is kétséget kizáróan bizonyítottan látta, hogy a fellebbezéssel érintett vádlottak a terhükre rótt cselekményeket az ítéleti tényállásban írtak szerint elkövették.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság - a felmentő rendelkezéseket nem érintve - törvényesen következtetett a vádlottak bűnösségére és kisebb pontosítással törvényes a minősítés is.

Ugyanakkor megállapítható, hogy a jogi indokolás nem teljeskörű, esetenként el is maradt, az ítélet 4. oldal 5. bekezdésében, dőlt betűvel szereplő megismételt felmentő rendelkezés tévesen került leírásra. Elmulasztotta továbbá az elsőfokú bíróság a vádlotti cselekvéseket és az arra vonatkozó jogszabályi minősítést egymáshoz rendelni. Mindezek a hiányosságok olyan félreértésre adhattak okot, amely III.r. vádlott védőjének fellebbezésében is szerepel. Így ezt a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pótolja:

I.r. vádlott, mint cég1 vezetője, összesen 99.639.472 forint vagyoni hátrányt okozott a költségvetésnek az áfa fizetési kötelezettségének jogosulatlan csökkentésével. Ezzel a magatartásával megvalósította a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontja, (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő üzletszerűen, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét, a Btk. 13.§ (1) bekezdése alapján, mint tettes.

Az általa is tudottan valótlán tartalmú alvállalkozói számlákat két éven keresztül felhasználta az adóbevallásához, így megvalósította a Btk. 345.§-a szerint folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségét, mint tettes.

II.r. vádlott a tényállásban írt magatartásával cég1 esetében az áfa adónemben elkövetett költségvetési csaláshoz, cég8-hoz a munkáltatást terhelő adók és járulékok vonatkozásában elkövetett költségvetési csaláshoz, a Btk. 14.§ (2) bekezdés alapján bűnsegedként csatlakozott.

Mindkét minősítésnél helytálló volt az üzletszerűség megállapítása. Cég9 esetében a munkáltatást terhelő adók és járulékok vonatkozásában elkövetett költségvetési csalás esetén az üzletszerűség és a közvetett tettség - miután tévedésben lévő személy felhasználásával történt a cselekmény megvalósítása - szintén törvényes.

Így cég1-hez kapcsolódóan a minősítés különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette, Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont szerint a vagyoni hátrány pedig 99.639.472 forint.

Cég8-hoz kapcsolódó minősítés jelentős vagyoni hátrányt okozó, bűnsegédként és üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntette, Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pontja szerint, a vagyoni hátrány összege 33.596.140 forint.

Cég9-hez kapcsolódva a tényállásban írt magatartásával - figyelemmel a 3.422.027 forint vagyoni hátrányra - 1 rb. a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pontja, (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettét, tévedésben lévő személy felhasználásával a Btk. 13.§ (2) bekezdés alapján, mint közvetett tettes valósította meg.

Helytálló volt a minősítés a bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-ában ütköző hamis magánokirat felhasználásának vétségében is.

III.r. vádlottnak a büntetőjogilag érélkelhető cselekményei cég1-hez, cég8-hoz és cég9-hez kapcsolódnak (nem érintve cég3-hoz köthető felmentő rendelkezést).

Téves az a védői álláspont, hogy az 1 rb. közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette a III.r. vádlott által képviselt cég2-höz kapcsolódna.

A munkavállalókat a vádbeli időszakban, többek között cég3-hoz, cég8-hoz és cég9-hez jelentették be, így a munkáltatást terhelő adók és járulékok megfizetése ezen gazdasági társaságok ügyvezetőit terhelte, az ilyen irányú kötelezettség elmulasztása esetén, ők tettesként felelnek a hatóságok felé.

A számlázási láncolatban álló társaságok közül, III.r. vádlott által képviselt cég2 munkavállalókkal nem rendelkezett. Az üzemben olyan munkavállalók végezték a húsipari munkákat, akik ténylegesen cég8-cal álltak kapcsolatban. Így cég2 munkáltatást terhelő bevallási és fizetési kötelezettség nem terhelte. Így téves az ítélet 66. oldal 6. bekezdésében foglalt - a III.r. vádlottra tett - megállapítás.

Ugyanakkor III.r. vádlott azzal a magatartásával, hogy általa is tudottan valótlan tartalmú számlák kiállításával, illetve bevallások készítésével szándékosan segítséget nyújtott, illetve részben közvetett tettesként megvalósította a költségvetési csalás büntettét, büntetőjogi felelőssége megállapítható.

Cég1-hez kapcsolódóan áfa adónemben 99.639.472 forint vagyoni hátrányt okozva az 1 rb. bűnsegédként, üzletszerűen, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] valósította meg.

Cég8-hoz kapcsolódóan a III.r. vádlott megvalósította - figyelemmel a 33.596.140 forint vagyoni hátrányra - 1 rb. a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként, üzletszerűen, jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét.

Cég9 nevében a 3.422.027 forint vagyoni hátrányra figyelemmel megvalósította a tévedésben lévő személy felhasználásával közvetett tettesként, az üzletszerűen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont].

A bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345.§-a szerint minősülő hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítése helyes.

IV.r. vádlott bűnös magatartása az általa vezetett cég3-ba bejelentett munkavállalók után számítandó összesen 2.771.177 forint be nem vallott és be nem fizetett adó és járulékra terjedt ki.

Ezzel megvalósította az üzletszerű, nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettét, mint tettes, Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont szerint.

Tévedett azonban, amikor az egyébként helyesen minősített folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében a IV.r. vádlottnál bűnsegédi elkövetői minőséget állapított meg, tettesi helyett.

Az ítélet 25. oldal 6. bekezdésében az alábbiakat rögzíti:

„Tény, hogy cég3 által kibocsátott számlák fiktívek, de az eljárás során azt kétséget kizáróan nem lehetett bizonyítani, hogy erről I.r. vádlott tudomással bírt”. Ennek alapján és arra figyelemmel, hogy IV.r. vádlott általa tudottan fiktív számlákat használt fel az adóbevallásában, a közbizalom elleni bűncselekményért tettesként felel, magatartása nem kapcsolódik cég1 tevékenységéhez.

V.r. vádlott esetében - egyetértve az ügyészi indítvánnyal - cég1-hez kapcsolódó bűnsegédi magatartása a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pontja szerinti bűnsegédként, üzletszerűen, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntettének minősül.

Cég8 vezetőjeként elkövetett cselekménye - figyelemmel a 33.596.140 forint vagyoni hátrányra - 1 rb. a Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pontja szerint minősül jelentős vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettének, tettesi alakzatban.

A közbizalom elleni bűncselekmény minősítése törvényes.

A felmentő rendelkezéseket fellebbezési támadás nem érte, így azok felülbírálatát a másodfokú bíróság mellőzte.

Ezzel kapcsolatban csak annyit jegyez meg a másodfokú bíróság, hogy III. r. vádlott vonatkozásában, a téves - kétszer szereplő - felmentő rendelkezések közül a dőlt betűvel szedettet mellőzni kellett.

Az elsőfokú bíróság **a büntetés kiszabásánál** irányadó körülményeket a Kúria 56/2007.BK. véleményében foglaltaknak megfelelően majdnem hiánytalanul sorolta fel. Elmulasztotta azonban I.r. vádlott esetében enyhítő körülményként értékelni orvosilag igazolt szívbetegségét. Ezen túlmenően valamennyi vádlott javára értékelendő az elsőfokú ítélet kihirdetése óta eltelt időtartam.

Az enyhítő és súlyosító körülményeket figyelembe véve, az elkövetett bűncselekmények tárgyai súlya miatt valamennyi vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés kiszabása volt indokolt. Az enyhítő körülményekre és az időmúlásra tekintettel a szabadságvesztés tartamát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg - I.r., III.r., és V.r. vádlottak esetében az enyhítő szakasz alkalmazásával - elegendő téve a belső arányosság követelményének is.

A büntetlen előéletű, cselekményüket - az I.r. vádlott kivételével - részben bűnsegédként elkövető III., IV.r. és V.r. vádlottak esetében indokolt volt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése.

Az 50 éves és a törvénnyel ezidáig összeütközésbe nem kerülő, a cselekményt eshetőlegs szándékkal elkövető I.r. vádlottal szemben is megalapozott volt a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása.

II.r. vádlottal szemben a Btk. 86.§ (1) bekezdés c) pontja zárja ki ismételten felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által alkalmazott 2 éves időtartam megfelel a büntetési céloknak. A közügyektől eltiltás mellékbüntetés pedig arányban áll a főbüntetéssel.

Fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az ügyészségnek a szabadságvesztések súlyosítására és I., III.r. vádlottak vonatkozásában a felfüggesztés mellőzésére irányuló indítványát nem látta indokoltnak. Az elsőfokú bíróság által meghatározott büntetések megalapozottak, szükségesek, de egyben elegendők is a Btk. 80.§ (1) bekezdésében meghatározottak teljesüléséhez. Így a védelem által szorgalmazott enyhítés sem foghatott helyt.

A Btk. 50.§ (1) bekezdése alapján a pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy - figyelemmel a bűncselekmény tárgyi súlyára - meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát, és - az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten - az egy napi tételnek megfelelő összeget.

A (2) bekezdés szerint pedig, akit haszonszerzés céljából elkövetett bűncselekmény miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélnék, ha megfelelő jövedelme vagy vagyona van, pénzbüntetésre is kell ítélni.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor I.r. és II.r. vádlottakkal szemben pénzbüntetést is kiszabott. Ugyanakkor az egy napi tétel összege nem tükrözi hűen az I.r. vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyait, így annak 20.000 forintra emelése volt indokolt.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során nem tért ki arra, hogy III.r. és V.r. vádlottak esetében miért mellőzte - a törvény kötelező rendelkezése ellenére - a pénzbüntetés alkalmazását.

Mindkét vádlottnál kimutatható a bűncselekmények elkövetése során a haszonszerzési célzat és megfelelő jövedelemmel, vagyonnal rendelkeznek. Így a másodfokú bíróság pótolta a törvényszék mulasztását.

Ekként a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés a fenti körben, részben eredményes volt.

Alaptalan volt ugyanakkor IV.r. vádlott vonatkozásában a pénzbüntetés kiszabására irányuló ügyészi fellebbezés. Tény, hogy a IV.r. vádlott esetében a haszonszerzési célzat kimutatható, ugyanakkor a pénzbüntetés kiszabásának a másik feltétele a vádlott munkanélküliségére tekintettel, nem áll fenn.

Ugyancsak nem indokolta meg az elsőfokú bíróság, hogy az ügyészi indítvánnyal szemben, miért nem alkalmazott I.r., III.r., IV. és V.r. vádlottakra a Btk. 52.§ (1) bekezdés b) pont, és a Btk. 54.§ (1) bekezdés a) pontja alapján foglalkozástól eltiltás büntetést.

Az irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a vádlottak a gazdasági társaságban betöltött vezető tisztségük felhasználásával, a foglalkozásuk által adott lehetőséget közvetlenül kihasználva, szándékosan követték el a költségvetési csalás bűntettét, így esetükben e büntetés alkalmazásának feltétele fennáll (18/2007.BK vélemény).

III.r. vádlott az általa képviselt két gazdasági társaságot is felhasználta a bűncselekmények elkövetéséhez, IV.r. és V.r. vádlottak pedig csak azért vállalták el a tisztséget, hogy a bűncselekményeket el tudják követni.

Így esetükben, az ügyészi fellebbezésben foglaltakkal egyetértve, a másodfokú bíróság alkalmazta ezt a büntetést. Az eltiltás tartamának meghatározásakor cselekvőségük súlyát és a belső arányosságot vette figyelembe.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság nem találta indokoltnak I.r. vádlott vonatkozásában az eltiltás kiszabását.

Az I.r. vádlott hosszú évek óta vezeti cég1-et, ezen felül kiterjedt gazdálkodást folytató családi vállalkozásokat tart fent és nem merült fel arra adat, hogy - jelen ügyet leszámítva - az adózással kapcsolatos szabályokat bármikor megszegte volna. Az adott ügyben cég1 számlájának zárolásával a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány pedig teljes egészében megtérült.

A fenti két körülményt figyelembe véve a másodfokú bíróság álláspontja szerint a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása az I.r. vádlott vonatkozásában aránytalanul súlyos hátrányt jelentene, így nem osztotta az ügyészi álláspontot.

A fentieket meghaladó kérdésekben, - mint a végrehajtási fokozat, a szabadságvesztés elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása, a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén az átváltoztatás, a vagyonek Kobzás, a II.r. vádlott esetén a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése és a bűnügyi költség megfizetésére kötelezés - az elsőfokú bíróság törvényes döntéseket hozott, így ezeket az ítéleti rendelkezéseket a másodfokú bíróság helybenhagyta.

Észlelte az ítélőtábla, hogy a 2017. február 13., 16., 17.-i tárgyalásokat a Fővárosi Törvényszék 2017. április 20. napján megismételte, illetve 2018. november 12. napján és 2019. január 21. napján is tartott érdemi tárgyalást. Így az elsőfokú ítélet bevezető részét ennek megfelelően korrigálni kellett.

A fent írtakra figyelemmel a törvényszék ítéletét az ítélőtábla a Be. 599.§ (1) bekezdés szerinti nyilvános ülésen eljárva a felülbírálattal érintett vádlottak tekintetében a Be. 604.§ (1) bekezdés b) pontja és a Be. 606.§ (1) bekezdés alapján a rendelkező rész szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

Budapest, 2019. december 11.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

dr. Magócsi István sk
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.782/2016/138. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 5.Bf.171/2019/19. számú ítéletében írt változtatással I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában 2019. december 11. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2019. december 11.

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke